DIARI CATALÁ
DE
Avisos, Noticies y Anuncis

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona { Edició vespre 1 pes. mes
Edició matí . 1 » »
Espanya . . . . . 4'50 ptes. trim.
Unió postal . . . . . 9 » »
Paquet de 30 números. . 90 céntims

La Veu de Catalunya

5 cent.

Redacció y Administració
Carrer d'Escudellers, 10 bis, entresol
(PROP DE LA RAMBLA)
IMPREMPTA:
Escudellers, 10 bis, baixos
Telèfon 184

Anuncis, esquelas, comunicats y reclams a preus convencionals. Per la edició del vespre s'admetea esquelas mortuories fins a les sis de la tarda. Per l'edició del matí, fins a las tres de la matinada.

Any XXI núm. 4,302 — Barcelona: Dijous 27 d'abril de 1911 — Edició del MATÍ

SANT DEL DIA: Sant Anastasi, papa y conf.

Sant de demà: St. Prudenci y Panfili, bisbes y confs.—**Quarenta Hores:** A la iglesia de Ntra. Sra. de Pompeya, de Pares Caputxins (Diagonal). Hores d'exposició: De 2/4 de nou del matí a 2/4 de set de la tarda.—**Demà:** A la mateixa iglesia.—**Cort de Maria:** Ntra. Sra. de Montserrat, a St. Just.—**Demà:** Ntra. Sra. de la Misericordia, a sa iglesia.—**Missa d'avuy:** St. Pere Armengol, mr.; color vermell.—**La de demà:** St. Prudenci, bis. y conf.; color blanch.—**Adoració nocturna:** Avuy, dijous, dia 27. Torn del Santíssim Corpus Christi.

Observatori Meteorológich de la Universitat. - Director: E. Alcobé — 28 d'abril

HORES D'OBSERVACIÓ: 9 matí y 3 tarda.—Barómetro a 0° y al nivell del mar: 767'8; 765'2.—Temperatures: máxima 23'8 sol: 19'4 ombra.—Mínima, 11° ombra: 9'3 red.—Temperatura a l'ombra: 17'2; 14'9.—Pluja a las 21 hores: 0'0.—Aigua evaporada en millímetres: 2'3.—Graus d'humitat: 77; 84.—Direcció del vent: ESE.; SE.—Velocitat del vent: 1'38.—Estat del cel: núvolós, cubert.—Núvols: Classes: C.K.; C. K. N.—Cantitat: 9'8; 9'3.
Sortida del sol: 6'5.—Posta: 6'48.—Sortida de la lluna: 3'54 m.—Posta: 3'19 t.

✝

LA SENYORA
D.ª Isabel Campdurà y Mas
Viuda en primeres nupcies de D. Joseph Soler
y en segones, de D. Joaquim Gómez Salazar
ha mort a l'edat de 61 anys
havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostólica
(A. C. S.)

Els seus afligits germans D. Marí y D. Adolf, germanes polítiques donya Dolors Armadá y D.ª Palmira Gómez, nebots D.ª Sara, D. Joaquim y D. Enrich Gómez Campdurà, nebots polítichs D. Joan Bta. Alier y donya Francisca de A. Costa, cosins y demés parents y les relacions socials CAMPDURA Y BATLLE y JOAQUIM GOMEZ, al participar als amichs y coneguts tan irreparable pérdua, els preguen li tributin un recort en llurs oracions y se serveixin assistir a la casa mortuoria, carrer Bertran, núm. 5, torra (Sant Gervasi), avuy, dijous, día 27 del corrent, a les quatre de la tarda, pera acompanyar el cadavre a la iglesia parroquial de Nostre Senyora de la Bonanova y després al Cementiri del Est.

NO'S CONVIDA PARTICULARMENT

✝

D. Joan Nogués y Reig
morí el día 19 del corrent
(A. C. S.)

La seva viuda donya Francisca Casas y Grau, fills Joan, María de la Concepció, Francisco-Xavier y Ramón (ausent), germans polítichs, nebots y demés parents, preguen a llurs amichs y coneguts que tinguin present en ses oracions y se serveixin concórrer als funerals que, pera l'etern descans de la seva ánima, se celebraran demà, divendres, día 28 del corrent, a les deu, a la parroquial iglesia de Sant Pere de les Puelles.

Les missas després del Oficiel y totseguit la del perdó
Agraint l'assistencia, el dol se dona per despedit

Barcelona, abril de 1911

Banque Commerciale de Bâle
BASILEA (Suiça)
Fundada en 1863
AGENCIA A ZURICH

Capital-accions . . .	Franchs	20.000.000
Fondos de reserva .	"	10.000.000

Quadre del aument gradual de les reserves de la Banque Commerciale de Bâle durant els nou darrers anys

	Capital	Reserves	Dividendo	Cura de l'acció després de tallat el cupó del dividendo		
1902	20.000.000	2.000.000	4 %	525	mars	1903
1903	20.000.000	2.250.000	4 %	522	mars	1904
1904	20.000.000	3.500.000	4 %	562	mars	1905
1905	20.000.000	4.500.000	4 1/2 %	593	abril	1906
1906	20.000.000	5.500.000	5 1/2 %	602	mars	1907
1907	20.000.000	6.000.000	6 %	603	mars	1908
1908	20.000.000	6.500.000	6 %	650	mars	1909
1909	20.000.000	8.000.000	6 %	750	mars	1910
1910	20.000.000	10.000.000	6 %	850	mars	1911

Resulta, donchs, del quadre mes amunt esmentat, que les «Reserves» de dit Banch s'han elevat, per medi de deducció sobre'ls beneficis anyals, de dos a deu milions durant els nou darrers anys; aquestes reserves representen actualment 50 % del capital, accions de 20.000.000 de franchs.

Compra y venda de titols en les Borses suisses y extrangeres

Gerencia de Fortunes.—Custodia, en caixes presentant totes les garanties possibles, de titols dipositats a nom y ab compte a favor d'un o més titulars.—Cobro de cupons.—Verificació de sorteigs.—Renovació de fulles de cupons.—Suscripció sense gastos a totes les emissions suisses o extrangeres.

Comptes corrents a vista productives d'interessos lliures de comissió

Els títols y sos cupons dipositats a Suiça per extrangers residint fora d'ella estén exempts de tota mena d'impostos y contribucions.—Ademés, no estàn subjectes a cap dret de successió.—Discreció absoluta.

Pera tota mena d'informes, dirigirse en espanyol a la
Direcció de la Banque Commerciale de Bâle, a Basilea (Suiça)

INSTITUT ANTIRRABICH
Dr. CLARAMUNT
Ausias March, 43 (Ballets, 15)
Curació de les persones mossegades per animals rabiosos.

MOSAICHS E F ESCOFET & C
Marbres Pedras Fustas — Ronda Sant Pere 8 — Construcció Decoració

Dr. SERRALLACH. VIES URINARIES. Pelayo, 40. De 12 a 2 y de 6 a 9. Consulta econòmica, de 7 a 9. Jovellanos, 9.

El Dr. E. Ribas y Ribas s'ha encarregat novament de son consultori de Cirurgía, Passatge Domingo, 3, y de sa Clínica d'Operacions, Valencia, 359

J. Marsans Rof y Fills
Valors, Cupons, Giros, Comptes Corrents, Cambi de Monedes
RAMBLA CANALETES, 2

Els que tinguin tos prenguin l'antiga y acreditada Pasta pectoral del Dr. Andreu. Demánis farmacies.

Gástriques. Tifus, verola y demés malalties infeccioses, se curen usant el The Alpino. — V. Ferrer y Drogueries.

La Casa Caballol
PLASSA DE CATALUNYA, NUM. 22
Avisa a les seves amigues y clientes que no hagin rebut circulars, que té en els seus salons totes les novetats pera les temporades de primavera y estiu.

INDISPENSABLE ALS QUE VIATJAN
Y ALS HOMES DE NEGOCIS
ADOPTATS DE REYAL ORDRE
pels Ministeris de la Guerra y Marina
Previ informe
de la Junta Superior Facultativa de Sanitat
RECOMENATS
PER LA REYAL ACADEMIA DE MEDICINA
després d'ensajarlos en la clínica

CURAN INMEDIATAMENT
com cap altre medicament
usat fins avuy,
tota mena d'indisposicions del tubu digestiu
vómits y diarreas dels tísichs,
dels vells, dels nens,
Cólera, Tifus, Disenteria,
Vómits de les embarassades y dels nens
Catarros y Llagues del Ventrell
y piroxis ab eruptes agres
Demánlase en tot el mon en les principals Farmacies
SALICILATS DE VIVAS PEREZ
en pastillas y en papers
Totes les capses porten enganxada a la coberta la alegoria de la Deesa Ceres. En els prospectes hi apareix una inscripció transparent ab els noms del medicament y del autor

Establiment d'aigües azoades
Hores d'estiu:
Desde 1.er de maig, de 8 a 1 y de 4 a 7
Consulta, de 10 a 12 y de 5 a 6
3 - CARRER PELAYO - 3

¿ Sufre v. del Estómago ?
¿ No tiene V. apetito ?. ¿ Digiere con dificultad ?. ¿ Tiene V. gastritis, gastralgia, disenteria, úlcera del estómago, neurastenia gástrica, anemia con dispepsia, una enfermedad del intestino ?. ¿ Por la mañana, al levantarse, tiene la lengua sucia, mal olor de aliento, está bilioso, tiene aguas de boca ?. Despues de las comidas, tiene V. eruptos agrios, gases, pirosis, vahídos, pesadez de cabeza, ruidos en los oidos, sofocación, opresión, palpitaciones al corazón ?. ¿ Tiene V.
DISPEPSIA
y dolores al vientre, á la espalda, vómitos, diarrea ?. ¿ Se altera V. con facilidad, está febril, se irrita por la menor causa, está triste, abatido, evita el trato social, teniendo por la noche ensueños, sueño agitado, respiración difícil ?. ¿ Ningun remedio, ningun régimen ha podido curar á V. ?. Consulte V. con su médico y le recetará el ELIXIR ESTOMACAL DE SAIZ DE CARLOS (Stomalix) y recobrará la salud.
De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite por correo folleto á quien lo pida.

GRAN MAGATZEM
pera llogar. C. Universitat, 45. R. Portería.

Tusquets y C.ª S. en C. Banca-Borsa.
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 9

Entorn de la Moralitat

«El Poble Català» s'es fet repetidament ressò, aquests dies, de la campanya d'algún diari de dreta contra l'exacerbació brutal de l'immoralitat exhibida en espectacle.

El confrare esquerrà qui, per Setmana Santa, cantava, ab ignoscencies y procacitats de satyr novell, les excelencies de la carn y del erotisme y estrafeya els regidors lerrouxistes, seguidors, per antagonisme rebuscat, del calendari cristià, sustenta y dona a conèixer, ab ocasió d'aquesta persistent campanya de les dretes, el seu criteri.

Segons el confrare, l'autoritat no ha de reprimir les exhibicions obscenes quan se verifiquen en tocoms tan exclusivament liberals, tan públicament descalificats, que no més hi acudin els iniciats, els qui «ja saben per endevant què van a veure».

Nosaltres creyem que no existeix cap indret de corrupció hont no vagin a raurehi molts enganyats o curiosos. Singularment en els cataus que ara denuncia la premsa, hont sembla que, en molts d'ells, hi es organisada, ab prèstams usuraris y ab atraccions y facilitats de tota mena, la perversió de la joventut, dels «ciutadans menors d'edat».

En cambi, el diari esquerrà, se mostra, ab molt bon acert, intolerant ab l'immoralitat «escandalosa». «Si en un teatre-concert—diu—o al mitg del carrer, o en altre lloch no titllat de sicalipsis, s'ofereix a les mirades de tothom un espectacle indecorós, l'autoritat té'l dret de intervenir y d'evitar l'escándol y l'ofensa que'ls espectadors no previnguts ne reberien.»

Es més d'aplaudir aquesta actitut del confrare, d'admetre limitacions imposades per la moral, per quant ve a rectificar la seva no molt pretèrita defensa d'un setmanari caricaturesch, en la que invocava el triomf per l'esperit d'una sana llibertat que no reconeix altres límits que'ls de la bellesa, en materia artística.»

En lo que no podem seguir a «El Poble Català», adhuc en sos camins d'entusiasme moralisador, es quan, dut pel seu fervor de neòfit, exagera la nota y cau en els radicalismes que ell, com nosaltres, en moltes ocasions, deplora. «Si al mitg de la plaça de Catalunya—exclama—s'exhibia una pelicola fúbrica o qualsevol coupletista hi sortia a fer «La pulga», nosaltres ne protestaríem ab totes les nostres forces, mal que fos a cops de pedra.»

Nosaltres som més lliberals que'l confrare esquerrà. Y lamentem que, a hores d'ara, encara se vulga corregir rès a cops de pedra.

Ab aquest temperament y ab aquesta fogor, no hi ha dret a abominar de les infantils expansions dels requetés, ni de l'activa intervenció de les partitides de la porra.

Al Dia

Els consums

El senyor Rodrigañez s'ha ficat en un mal negoci: vol fer quedar bé al senyor Canalejas, qui ha promès sempre l'abolició de Consums, y ha conjuminat un projecte de llei que's presentará a les Corts aixís que s'obrin.

De moment, el projecte del senyor Rodrigañez tira per terra part del d'exaccions municipals, que es dels pochs serios y profitosos que s'han portat al Parlament; després... no'l conech prou pera afirmarho rodonament, però després ficará'ls ajuntaments, sobre tot els de les capitals importants, en un mar revolt, en el que es fácil que't seu crédit hi naufragui.

En els petits municipis no hi hà més ingrés veritat que'l repartiment vehinal, sigui per consums, sigui per cobrir déficit; y en els grans municipis, pera suprimir els consums—que no son precisament els drets de portes, el fielat y el burot—s'ha de capgirar primer tota la organisació administrativa espanyola. El senyor Francos Rodríguez, que desde la direcció del «Heraldo de Madrid» havia fet totes les campanyes den Canalejas contra'ls consums, ara, que es alcalde de la Vila y Cort, no s'amaga de dir que suprimir els consums es portar l'Ajuntament a la ruina y que ell els arrendará pera primer de juliol.

Deu ens guardi de la manía reformista dels nostres ministres; jo no crech que sigui impossible reformar l'impost y fins fer veure que's treu, perque la gent no sab ben bé lo que vol dir «consums»; però es un problema tan exposat, que, sempre que s'ha tractat de resoldre'l, els perjudicis han sigut immensos.

Costa poch d'encalabrinar la opinió predicantli reformes; lo que costa es portarles a la práctica. Y si's tracta d'imposts, més. Per dolent que sigui un impost vell, acostumat, consentit, es millor que un de nou; sobre tot a Espanya, ahont ja es sabut que quasi sempre qqueden els nous y els vells.

La reforma contributiva d'Espanya no pot ni deu fersé fragmentariament: ha d'ésser objecte d'un plan vastissim, desenrotllat de mica en mica, ab finalitat concreta, ben estudiada, y precedit d'una reforma sustantiva dels organismes, d'un cambi de regisme.

Tot lo altre es anar complicant y encaint els imposts y la seva administració; es fer impossible la vida de les fonts de riquesa pública y privada.

Cal tremolar devant del projecte del senyor Rodrigañez; pot portar al senyor Canalejas els aplaudiments dels republicans, però d'aplaudiments no'n viu ningú: ni l'Estat, ni'ls municipis, ni'ls contribuyents.

POL.

GLOSARI

DELS PUNTS SUSPENSIUS

Els punts suspensius formen part de l'arsenal d'immoralitats de la literatura contemporania.—Evidentment, al constatar això devem dirho sense acritut. Solament el qui fós net de culpa podría tirar la primera pedra.

Mes no es temerari afirmar que'ls punts apertanyen a un ordre estètich aproximadament anàlech als xiprers de Boecklin, a les llanties de Maeterlinck, al lirisme de tants altres, al conjunt de truchs y de mètodes, sota'ls quals correntment se dissimula la incapacitat pera la precisió.—En resum, un material sme groller, sòts pretexte d'eteri espiritualisme.

Perque noteu això: se preté que'ls mots son insuficients pera expressar certes emocions. Y lo que no arriben a expressar les paraules, se vol que ho expressin, simplement, els signes tipogràfichs! —Nó. Contra tot això cal afirmar el poder, la profonditat de les paraules. Com cal afirmar, contra tot rastre de romanticisme, el valor, la profonditat possible del es idees. Se tracta no més de que, dintre de les paraules, dintre de les idees, hi hagi l'Esperit.

El qual viu més fàcilment, més fecondament, dintre de les primeres que dintre de les segones. Y enlloch més incòmodament que en xiprers, llantiés, punts suspensius y altres varietats múltiples d'aquesta fonamental deshonestitat que sol dissimularse sota'l nom d'«ambient».

XENIUS

Polítiques

Fermentació lerrouxista

La gazeta lerrouxista d'ahir publica un article que tracta de les baralles interiors del lerrouxisme exteriorisades ara ab motiu de la qüestió dels Consums, l'expedient Perez-Raich y la destitució den Grau. Se declara contra d'aquest, a qui patrocinava en Lladó y Vallés, y no creu culpables als expedientats Perez y Raich.

Y al final del diari diu:

«Nos referimos con eso al señor don Hermenegildo Giner de los Ríos. Su paso por la Alcaldía, de tan gratos recuerdos para Barcelona, daba á su opinión gran autoridad. Su honradez acrisolada, inmaculada, nítida; su lealtad á Lerroux y al partido cuando se le ofrecían todos los honores y sus canas se veían injuriadas por su amor y su entusiasmo por el radicalismo; su rectitud, su nobleza, en fin, cuantas virtudes privadas y públicas pueden adornar á un hombre, daba á su opinión en cosas de esta naturaleza, algo de sentencia inapelable.

Muchas veces llevado de la indignación que le producían ciertas maniobras quiso públicamente hablar. Otras tantas calló esperando aleccionar á los que de tal modo iban á cuenta del silencio ajeno, formando la espuma de cerveza. Su opinión era categórica, concluyente, decisiva contra Grau y á favor de Pérez.

¿A dónde van pues los que persisten en su ceguedad? Claro y sin distingos, á quebrantar el partido.

Todo el mundo sabe que un periódico nocturno está en venta. Un órgano de la noche del Partido Radical podrá ser un buen factor para nosotros. El aludido colega se dice que anda en negociaciones con los que han provocado esta perturbación.

Incluso se añade que se han anticipado cinco mil duros.

No lo creemos, no podemos creer que á espaldas del Partido se compre un periódico con fines que no hablan de ser muy ortodoxos.

Por eso desmentimos el rumor que insistentemente circuló ayer, pues los mismos que de día lo aseguraban decían por la noche que estaban suspendidas las negociaciones por orden de Madrid.

Somos de los que no lamentan nada. Si no que hallan en cada realidad motivo para alegrarse. Todo sucede por algo. No han podido con nosotros los adversarios, no podrán tampoco los obcecados. El hecho será suficiente á abrir los ojos de todos».

Sobre'l mateix assumpte de l'adquisició d'un diari pera que defensi a la «Colla de la Gana», diu un altre confrare:

«La escisión de la mayoría radical de nuestro Ayuntamiento ha entrado bajo otra fase interesantísima.

No conformes los que componen el grupo de Lladó y Vallés con la preponderancia que en el partido dió Lerroux á Serraclara y Mir, prepáranse á dar la batalla en toda regla, y al efecto, ayer, reuniéronse varios de los que siguen al presidente de la Comisión de consumos en la casa de éste, y acordaron comprar «El Liberal» en la suma de 70.000 pesetas, que harán efectivas entre otros, los señores Fernández Valdés, Ardura y Herrero, y en la escasa medida de sus fuerzas unos cuantos concejales de los que hasta ahora fueron poco favorecidos en el reparto de beneficios.

La escritura, según nuestras noticias, se firmará hoy, á no ser que los señores Fernández Valdés y Ardura continúen en la creencia de que la adquisición de este diario pudiera dar margen á la división del partido radical, y con ella al enojo del jefe del partido.

Será distraído el espectáculo si es que se realiza, y no perderá nada con él, seguramente, la ciudad de Barcelona».

Sobre lo mateix diu «La Publicidad»:

«Dijo el aludido prohombre, que el señor Lladó y Vallés había pedido prestadas al señor Herrero, ambos concejales lerrouxistas, 100.000 pesetas con objeto de comprar la propiedad de «El Liberal» para levantar bandera enfrente de «El Progreso».

Añadió que el señor Herrero había accedido á la demanda, pero no aportando el dinero de su bolsillo, sino que aquél lo facilitaba un joven que ejerce autoridad en esta capital y está afiliado al partido turnante en el Poder».

Bofetades que s'amaguen

La gazeta lerrouxista d'ahir no'n diu ni una paraula de les bofetades que potaren, ahir, en el Saló de Conferencies del Ajuntament, entre les mans y les galtes dels regidors lerrouxistes Herrero y Domènech.

«El Liberal» no més diu que hi hagué un incident vivíssim entre dos regidors de la majoría, però que no arribaren a les mans.

Se veu que entre'ls periòdichs lerrouxistes hi ha circulat la consigna de tapar, de tirar terra a sobre d'aquell vergonyós escòndol hagut a Casa de la Ciutat. Però no ho conseguiràn perque ahir a la tarda ja tot Barcelona llegiana ahir y arreu se comentava irònicament la gran armonía que regna entre'ls que llensen Barcelona a la ruina, mentres ells se'n van a fer excursions de «plaisir» per les grans ciutats d'Europa.

Es tanta la gana que hi ha, entre els de la colla, que van a mossegades els uns contra'ls altres.

Informació

Varies

—Se diu que pera defensar la política dels senyors Maura y La Cierva, el partit conservador barceloní comprarà, al marquès de Casa Brusi, la propietat del «Diario de Barcelona».

—El jutjat de instrucció del districte del Hospital ha enyat al Congrés cinch suplicatoris pera processar al diputat per Barcelona Emilà Iglesias per altres tants delictes d'imprempta.

—El jove tradicionalista D. E. Roldan, que es conegut a Barcelona per haver près part en molts actes de propaganda, s'ha retirat del mon y ha ingressat de novici en la cartoixa de Grenoble.

—En Lerroux organisa una altra «Casa del Pueblo» a Cádiz.

—Els «solistes» de la provincia preparen una reunió pera orientarse. La faràn al casino de la Portaferrissa.

—A l'Ateneu Obrer del districte I, Mercaders, 38 y 40, avuy, dijous, a dos quarts de deu de la vetlla, don J. Grau y Sala donará una interessant conferencia sobre'l tema «Qüestions socials antigues y modernes».

L'acte serà públich.

—Ha arribat de Lleida el diputat don Antoni Weyler, fill del capità general de Catalunya.

—A Mataró, diumenge començará a publicarse un nou setmanari «El Federal», adherit a la U. F. N. R.

—Els lerrouxistes de Girona tracten de publicar un setmanari ab el títol «La Revolución».

Jochs Florals

VEREDICTE

que'ls VII Mantenedors del any 1911, han dictat ab data d'avuy:

PREMIS ORDINARIS

Englantina d'or.—Núm. 29.—Elegia perduda.

Accéssit.—Núm. 16.—Johan Garí.

Viola d'or y d'argent.—No s'adjudica.

Primer accéssit.—Núm. 128.—Melodies blanques.—Lema: Esperit.

Segón accéssit.—Núm. 83.—El bres sol de Jesús.—Lema: Nou... non!

Flor natural.—Núm. 65.—De la col·lecció «Idils lluminosos».—Lema: Lux; les composicions «Llum virginal» y «Aigua llum».

Primer accéssit.—Núm. 129.—Sonets Georgians.—Lema: Agricultura.

Segón accéssit.—Núm. 124.—Lays del poeta amant.—Lema: Tot quant jo recordo sent dolor me torna.

PREMIS EXTRAORDINARIS

Copa artística.—Núm. 61.—Viatges de amor.—Lema: Triomf.

Primer accéssit.—Núm. 45.—Entre'ls dos mons.—Lema: Exutor.

Segón accéssit.—Núm. 20.—Rondalla de petons.

Premi dels Mantenedors.—Núm. 59.—Divinal Epitalami.—Lema: «Entrado se ha la esposa...»

Premi Fastenrath.—S'adjudica al drama «L'Eloy», de don Angel Guimerá.

Barcelona 24 d'abril de 1911.—Conrat Roure, president; Frederich Rahola, Isidre Soler, Claudi Planas y Font, Ernest Moliné, Prudenci Bertrana, Joseph M. Folch y Torres, secretari.

Teatres

CATALÀ

Divendres que's tornen dissaptes

A precis de molts abonats als «Divendres de la Lliga» que ho son també del torn senàs del Liceu, des de aquesta setmana se celebraràn les funcions en dissapte.

Sabut això, han estat molts les famílies que han sollicitat abonaments pera les cinch funcions que falten, de tal manera que a hores d'ara ja no hi ha medi de servir una sola llotja per ser ja totes abonades. Això ha obligat a algunes famílies a pendre abonament a butaques, pera lo que han ofert la empresa de Romea y la Lliga totes les facilitats, sent la primera la d'abonar sols per les cinch funcions que han de completar les sis anunciades.

La primera de les funcions celebrades y les noticies que tenim de les que han de venir, ens permeten assegurar que'ls «Dissaptes de la Lliga» congregaràn a Romea lo millor de la nostra societat.

El premi Fastenrath a «L'Eloy»

Dies enrera vàrem tenir noticies de les deliberacions del consistori dels Jochs Florals respecte a l'adjudicació del premi Fastenrath, que aquest any correspòn a una obra dramàtica. Les nostres impresions eren de que surava «La Reina vella», l'hermós poema en un acte den Guimerà, al que va posar música el mestre Morera.

Ab tot, ha triomfat una altra obra del mateix autor: «L'Eloy».

La Victor Català té ja'l premi de novela; en Maragall el de poesía; ara en Guimerà cosa el de teatre. Comença a fer goig ja el premi Fastenrath ab aquests noms ilustres.

¿Marxa o no marxa?

En Codina ens ha posat de manifest una lletra en la qual unes quantes entusiastes del teatre català li preguntan ab molt interès si continuará al devant del Romea en la vinenta temporada. Y les firmants de la carta li preguntan que contesti per medi de les nostres columnes. Favor que'ns fan...

Ab tot, en Codina no'ns dona una resposta concreta. La seva decisió depèn de la voluntat dels amants de la nostra escena.

L'empresari casa'l senyor Oliver, la actriu castellana Rosario Pino, y algunes altres personalitats del teatre castellà, han sollicitat insistentment el concurs del nostre actor pera la vinenta temporada. Y les condicions que tots ells li fan, son ben temptadores.

¿Les acceptarà?... ¿Les refusarà? Això es lo que no podem contestar de una manera categórica a les amables comunicants den Codina. Si tots els que estimen o tenen obligació d'estimar el nostre teatre, fossin entusiastes com elles, ja diriem tot segurt que en la temporada vinenta romandria en Codina entre nosaltres.

Tot depèn, donchs, del públich, segons hem pogut entendre.

CASTELLÀ

L'estrena del melodrama «El lujo de la marquesa» original del nostre particular amich y company en la prempsa, don Joan Joseph Pon de Barros, se farà avuy, dijous, a la nit, al teatre Apolo.

FRANCÉS

La Sorel y en Grand en «L'Aventurière».

Tot presenciant la representació de «L'aventurière» ens venía tot sovint a la memoria la «Paradoxe sur le comédien», de Diderot. Sosté aquest escriptor—o qui sía, perque no deixen d'haverhi dubtes sobre la paternitat de la obra esmentada—que'l comedhant no s'ha de deixar guiar per la inspiració del moment. El seu joch ha de ser fruit de càlcul y del estudi. Y el bon actor, per ell, es el que—fentho sempre bé—no té dies; sinó que en totes les circunstancies y en totes les ocasions, juga un mateix personatge de la mateixa manera: aquí aquesta inflexió de veu; aquí aquesta posa; aquí aquest gest...

Això, naturalment, sempre que a copia de càlcul y d'estudi, no arribi a descobrir l'espectador l'estudi y el càlcul. De lo que's tracta, donchs, es de que l'ánima dels personatges—y com a conseqüencia de la obra—arribi sempre al espectador ab la materia intensitat.

Naturalment que aquest resultat es impossible de conseguir, però cal tenir en compte que Diderot—o qui sía—ja califica de «Paradoxa» les seves reflexions sobre l'art del comediant. Y axò es lo que'ns semblen oblidar en general certs actors francesos contemporanis, y d'aquí que en el seu joch s'hi

vegi més el càlcul y l'estudi que l'ànima dels personatges y de la obra.

Val a dir, ab tot, que no es pas «L'aventurière» de les més a propòsit pera que'ls comediants hi puguin posar una ànima. Cabalmont també resulta una comedia estudiada, calculada, ben feta, però sense un punt que vibri fondament. Senzilla y tot, la trama deixa sentir més la traça que la inspiració. Y això es un gran inconvenient pera que s'hi entreguin els actors y hi fassin entregar al públich.

Malgrat tot lo dit, la senyora Sorel va tenir moments felissos y algún rasgat d'aquella ànima que trobem a mandar en certs comediants francesos. La senyora Colonna-Romano va mostrarse tendra com convenía al seu paper de enamorada y el senyor Grand molt aplomat y correcte en el coronel Fabrice de Monte-Prade. Merexen també citarse'ls senyors Leubas—en la caricatura d'un soldat brusch—y el senyor Herrmann en l'Horace.—J. M.

LÍRICH

Els cicles wagnerians

GRAN TEATRE DEL LICEU.—Per segona vegada por la Empresa del Liceu cantar victoria, per haver realisat ab tota felistat el primer cicle de «L'anell del Nibelung», vencent les grans dificultats característiques del complicat mecanisme wagnerià. Es cert que la grandiosa «mise en scène» de «La posta dels déus» feu allargar un xich massa els intermedis, però la Empresa ha fet lo necessari pera corretgir tot inconvenient, y podem assegurar que la próxima representació serà infinitament més curta.

Demà, dijous, día 27, comença'l segón cicle, que, com el primer, arribarà ab tota seguretat a felís terme, desapareguts ja del tot les inevitables nerviositats y petites deficiencies que ocorren sempre en les primeres representacions. Creyem que'l públich reconeixerà els sacrificis que ha fet la Empresa pera donar a Barcelona la iniciativa d'aquests espectacles que tant la honoren y enaltexen.

Lliga Regionalista

Rectificació del cens electoral

El día 6 de maig s'acaba'l terme pera ferse incloure en les llistes electorals que han de servir pera les eleccions de regidors.

La Lliga Regionalista té oficines obertes pera simplificar l'operació.

Ara's fa fàcilment lo que després no pot ferse.

El dever dels ciutadans es procurarse armes pera combatre.

De 10 a 1 y de 4 a 7 - Boters, 4 (Plassa Cucurulla).

Concerts Risler

Palau de la Música Catalana

Devia fer uns tres anys que no havíem escoltat a n'en Risler; la última vegada que va estar entre nosaltres donà audicions íntegres de Beethoven, interpretant les Sonates. Els bons aficionats assistiren a n'aquestes sessions ab ver entusiasme. Per desgracia ells no eren prous en cantitat pera que s'hi vegés estimulat l'eminent concertista, y sa promesa de tornar a fí de donarnos les Sonates que faltaven, quedà indefinidament aplassada.

Quan vegérem de nou el seu nom anunciantnos sa visita, pensàvem veure satisfeta aquella promesa; mes ben prompte, llegint els programes, comprovàrem resignats que no'n guardava recort.

De Beethoven tot n'es bó y tingué rem de contentarnos ab les «Variacions» que omplien tota la primera part del concert d'ans d'anit. Elles, si bé no tenen cap profonditat, son, en cambi, la soperba demostració de la multitut de formes ab que podía presentar un mateix tema, y baix aquest punt de vista y el de l'hirhi els dite un concertista, confessem que l'obra no té preu.

Per això en Risler, escullint les mentades «Variacions», pogué dir d'un sol tret, a la gent aplegada, sa suprema digitació y sa pulsació extraordinaria, rebent a cambi la xardorosa aprovació de tothom.

Després tocà Listz, sols y únicament Listz en la última part: «Balada» en si menor; «Estudi» en re bemol; «Polonesa» en mi y «Chor de filanderes» (Wagner-Listz).

Totes aquestes obres pianístiques lograren, en ses mans, una execució acabadíssima, y alguna d'elles ens semblà que la tocava d'esma, sense la convicció necessaria, però ab una fàcil pulcritut y mecanisme que deya pel clar sa potencial de domini. Al acabar la última part del programa, l'auditori demanà ab aplaudiments que los benevolent, tocant llavores en Risler, d'una manera delicada, la darrera de les obres esmentades.

L'Orfeó Català prenia també part en aquest concert, organisat per la Junta de senyores pera l'acció social en els barris obrers, escullint la repetició dels «Madrigals», qual primera audició tingué efecte en el sisè concert de la temporada de Quaresma passada. La execució d'aquestes obres: «Quant ha que'n a narvos» y «Vols darme, Amor» de Dovoland, «Pel vert y llarch passeig» de Lassus, «Ardent el sol» de Marenzzio, «Pel maig que vé» de Jannequin, y els «Goigs» de Brudieu, constituí lo més important del programa. En edició anterior ja diguérem lo que'ns havien interessat y quant desitjàvem tornarles a sentir; y en sa segona audició hem fruit encara més ses condicions musicals y ne regraciem al Orfeó y ab ell a n'en Millet, per haver consentit a lo que molts esperàvem, a la repetició d'aquests agradables «Madrigals». No cal dir que'n la execució dels mateixos y en els «Goigs», la entitat rebé les entusiastes ovacions de sempre, y que elles l'obligaren a repetir.

La concorrencia fou nombrosa y selectíssima vegentshi les principals families de la bona societat barcelonina.—U.

Moviment antiduelista internacional

El ministre de la Guerra del exèrcit austro-húngar, general, baró de Schonaich, ha pronunciat un discurs a les delegacions de Budapest, dient que casi podría negar existeixi a l'exèrcit obligació de batres en duel y que aquests, afortunadament, escasejen molt a l'exèrcit comparant ab data no llunyana.

El general George, ministre de la Defensa Nacional austriaca, ha manifestat que'ls duels a l'exèrcit se troben en constant y ràpida disminució, havent publicat un document pera impedirlos entre oficials en actiu y empleats civils que son oficials de reserva.

El ministre de Marina d'Italia, senyor Leonardi Cattolica, ha dirigit una carta al president de la Lliga Antiduelista de dit país, senador Scialoja, notificantli que en aquests darrers cinch anys no hi va haver més que quatre desafios a la marina italiana.

A Espanya s'ha constituit rescentment una Junta a Córdoba y altra al Ferrol, de la que ha sigut nomenat president don Andreu Commerma, general d'enginyers militars.

A Sevilla's treballa activament pera constituir la Junta definitiva en plaç breu.

La Junta de Càceres ha nomenat noves delegacions en vuit punts importants de la regió extremenya.

Als senyors Dessewffy y Gergely, individuus del Comité Central internacional de Budapest (el senyor Gergely es el secretari general), els ha concedit l'Emperador Francisco Joseph, la Creu de Sant Leopold al primer y al segón el sobre-títul de conseller reyal.

"Vérger de les galanies"

Aquest y no el de «Jardí de les galanies» es el ventable títul del nou llibre de versos de nostre car amich en Joseph Carner. Com una elegía y no un sonet—segons hauràn notat nostres lectors—es la poesía que, de tast, oferim, en substitució d'un sonet que havíem escullit tot d'una.

Un mal fat qualsevol follet bestre, haurà trastocades les nostres paraules o desviades les mans dels caixistes.

Municipi

Un bàndol del senyor Herrero

A les diatribes de «El Progreso» contra'ls radicals que tractaven de comprar «El Liberal» contesta'l senyor Herrero ab aquesta mena de bàndol fixat a les cantonades.

«AL PARTIDO REPUBLICANO RADICAL. — Correligionarios: Con miras seguramente interesadas se propala el falso rumor de que se pretende provocar una disidencia en el partido utilizando como medio la publicación de un nuevo periódico. Como considero de suprema conveniencia mantener la unidad de las fuerzas que dirige nuestro ilustre jefe don Alejandro Lerroux é impedir, por tanto, que falsas especies puedan llevar el desaliento ó la discordia á nuestro partido, creo necesario hacer público que me hallo practicando gestiones para adquirir un periódico en esta capital á fin de que el partido disponga de un órgano más en la prensa que sea fiel vocero de sus aspiraciones y leal defensor de todos sus intereses. — Barcelona, 26 abril de 1911. — MARTIN HERRERO.»

De manera que, segons don Martí, «El Progreso» «no es fiel vocero» de les aspiracions del partit.

¡Diantre!

«El Progreso» no diu rès respecte a les bofetades que hi hagué entre dos regidors radicals, com explicàvem en la darrera edició.

En cambi, publica una terrible requisitoria contra'l senyor Lladó y Valiés y el seu grupu de la «colla de la gana», requisitoria que revela la experiencia d'un advocat acostumat a intervenir en processos sobre robos, estafes, etc.

No sabem si'l partit encara segueix «siempre unido y siempre fuerte».

El día primer de maig hi haurà subasta de llochs vacants als mercats de Sant Joseph, Born y Sant Andreu.

El marquès de Marianao assistirà al sopar que'ls demòcrates donaràn al senyor Roig y Bergadà el dissapte, al Mundial Palace.

S'ha dirigit una circular als empleats recordantlos que'ls està prohibit permunèixer a la sala de sessions de l'Ajuntament, a no ser que hi tinguin feina precisa.

Comentaven ahir alguns regidors ab extranyesa que l'alcalde no hagi encara posat el «cumpleixis» als acorts de l'Ajuntament referents al kiosko del passeig de Gracia y als llochs de peix del exterior de la peixatería de Sant Joseph.

La subasta pera l'adquisició, al preu màxim de 15.000 pessetes, de cals, guix, ciment y altres materials destinats als Cementiris, se celebrarà a cá la Ciutat el 29 del mes actual, al mitgdía.

Excursió a Terrassa

Diumenge passat, un bon nombre de socis del Centre Popular Catalanista de Sant Andreu de Palomar, acompanyats d'alguns alumnes de la classe de Teoría del Teixit, al davant dels quals hi anava'l seu digne professor don Ramón Pars, a naren d'excursió a Terrassa, hont foren rebuts per uns quants socis del Centre Excursionista y Agrupació Regionalista, y després de les presentacions propies d'aquests casos, sortiren de l'estació pera anar a visitar la población y alguns dels seus principals edificis, y després d'haver visitat l'hermosa y higiènica Plaça Mercat, anaren a Cá la Ciutat, hont foren rebuts pel personal de la casa, qui'ls acompanyà a visitar totes les dependencies de la mateixa, inclós l'incipient Museu Municipal, ahont pogueren admirar restes interessants d'Arqueología, Numismática y demés de l'antigua Egara, obra que un cop finida, acreditarà als fills de Terrassa de bons guardadors de les belleses del passat y segons tenim entés, son els socis del Centre Excursionista quins s'han emprés ab més dalit aquesta obra. Glorin, donchs, a n'ells y endavant.

Després de la visita a Cá la Ciutat, passaren els excursionistes a visitar, acompanyats de varis terrassenchs, l'Institut Industrial y Cambra de Comerç, ab son hermós saló d'actes decorat per l'Alexandre de Riquer y altres renomenats artistes, produint un efecte bonich baix tots conceptes. Després d'aquí, passaren a visitar l'Escola Superior d'Industries, y com sigui que en el mateix local y a n'aquella hora (deu del matí), hi havía la tercera conferencia del curs Miquel Angel, a càrrech de don Joseph Lleonart, uns se quedaren a sentir la conferencia y altres visitaren l'Escola, importantíssima baix tots conceptes, passant després d'aquí, a visitar l'interessantíssima fàbrica de novetats en llana y géneros de punt dels senyors Alegre y Companyía, poguentla visitar minuciosament y donant totes les explicacions necessaries son digne director Sr. Masdeu, del qual quedaren molts agrats.

Tots junts feren cap a l'hora de dinar al important Hotel Pompidor, y després de pendre café a l'Agrupació Regionalista, passaren a visitar les iglesies romàniques de Sant Pere, Santa María y Sant Miquel, ahont l'eminent arquitecte don Joseph Puig y Cadafalch hi donava una conferencia que's feu coincidir ab la visita dels excursionistes, sortint tots d'allí ben satisfets de l'hermosa conferencia que acabaven de sentir dels llavis del mestre, anant tot seguit a l'estació pera pendre'l tren y tornar a Barcelona, ben contents de tan bonica excursió.

Religioses

La Junta Directiva de la «Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat» ha acordat celebrar la missa commemorativa del cap-d'any de la mort del qui fou son benvolgut conciliari doctor mossen Norbert Font y Sagué, el día següent de la festa de la Mare de Deu de Montserrat, o sía'l vinent diluns, a les vuit del matí, a la iglesia dels Sants Just y Pastor.

Un projecte militar de M. Jaurés

Lo que'n diu el «Journal des Débats» — ¿«Milicianos»?

Fà un parell de mesos anunciaren els periòdichs de França que'l leader socialista Jean Jaurès havía presentat a les Cambres franceses un projecte de total reorganisació militar, avançant lo que serien en el regisme socialista les institucions armades. Aquest anunci va desvetllar la curiositat pública a dintre y a fora del Parlament, y axís rès te d'extrany que al publicarse'l text del projecte, pera repartirlo als diputats, se n'hagin fet molts comentaris.

Dels més interessants es el de monsieur Charles Malo, en el «Journal des Débats» del qual estractem les seguents opinions:

Precedeixen al projecte 426 planes compactes d'eruditissima prosa, tocant totes les qüestions de l'art y de la ciencia guerreres, ab una erudició de la qual ningú hauría suposat posseidor al diputat socialista. En aquest estudi no hi manquen, es clar, les vagu tats declamatories, les generalisacions més brillants que exactes; però hi hà també crítica: M. Jaurès vol que no'l prenguin per un somnador, té por de ser considerat un utopista, y per evitarho parla de la organisació militar, de l'art de la guerra, fa la historia de les principals campanyes, ha estudiat els tractadistes moderns de França y de Alemanya, y els anteriors; discutint la influencia de les teories estratègiques y les campanyes de Napoleón I y més enllà de Maurici de Saxonia y altres grans capitans.

Aixís, no té rès d'extrany que la gent opini que'l llibre de M. Jaurès es una joya; no té més inconvenient que la probabilitat de no trobar lectors: agafa y resumeix tot lo que a retalls, ab parsimonia, expliquen els llibres y revistes tècniques. Els maravellós que un home tan plè d'activitats diverses, que discurseja a diari, tant a dintre de la Cambra, com extraparlamentariament, que inspira periòdichs o hi colobora directament, que interpela ministres, que es consultat per vaguistes acull «sabotteurs», presidiax congressos, fà «tournees» de propaganda, escriu extensos tractats de teoría y de historia socialistes, tingui temps d'interessarse en materies militars fins arribar a omplir més de 400 planes, ab un coneixement complet de la materia.

Llàstima que després de tan vasta y magnífica preparació ens dongui una conclusió tan simple; que quan arriba l'hora de redactar un articulat que resumeixi en disposicions legals l'esperit que informa aquella crítica, se topi ab un projecte tan vell y tan desacreditat! L'exèrcit de M. Jaurès consisteix simplement en les milicies nacionals o ciutadanes, y el model de la organisació l'ha anat a cercar a Suïça. La desproporció entre'l pròlech y el projecte es aparatosa y recorda —cosa per altre cantó no extraordinaria, en les ideologies innovadores—l'apòlech de les montanyes que després d'espaventables convulsions pariren, entre l'espectació de tots els animals, un minúscul ratolí.—

Axò es lo que diu l'articulista del diari parisench. Nosaltres insistim en aquest curiós fenòmen, que permet fer passar totes les etzagallades ab unes quantes planes de falsa tècnica. Despres de tant retrèurens a Napoleón y a Moltke, ¿qui's resistirà a tornar als temps del liberalisme ingènuu, y com no acceptarem els «milicianos» nacionals ab llurs facecies de quartel y llurs indisciplines sense causa, encara que ab deplorables efectes? Y no hi val retreure que a Suïça la posició geogràfica, la historia, la situació de fet y de dret li garanteixen una neutralitat, li permeten fer purament defensiva la vida militar. Aquesta gent no s'entén de rahons y la opinió dels tractadistes, els fets més clars, no més son utilisats quan serveixen la seva posició ja fixada. ¿No es admirable que hi hagi qui proposi donar armes als ciutadans, en els díes dels disturbis de la Champagne? ¡També a n'axò contesten els socialistes fiantho, com els nostres diputats de l'any 12, a la millora moral dels homes de la ciutat futura.

Lo del Marroch

(PER TELEFON)

De Tánger

Madrid, 26, 10 matí.

Tánger.—Una carta ab data del 24 del corrent diu que segueix devant de aquest port el creuer «Rio de la Plata», sense haver pogut comunicar ab la población a causa del temporal.

S'ha suicidat Otteot, el caixer del Banch alemany de Orientack.

Ha arribat un correu exprés de Fez, data 20, pera la legació anglesa.

Diu que hi va haver alguns combats ab els rebels, que foren rebutjats, gracies a la cooperació de la Hyaina.

Entraren a Fez varis kabilenys ab queviures, millorant molt la situació.

Els consuls, en vista del lliure camí, han deixat als europeus la responsabilitat d'evaquar, marxant als punts de la costa.

Alocució de l'Aldave

Melilla.—L'alocució publicada pel general Aldave ha sigut repartida en els zochs, prop de Tetuán, impresa en àrabe, entre nombroses indígenes de Garet.

Diu que Espanya protegirà el comerç, inclòs a les tribus més llunyanes, enviarà fórces de policía pera garantir la seguretat dels concurrents als zochs, que dipositaràn les armes en poder de la policía, recullintles al moment de retirarse; administrarà justicia un kaid que designarà Espanya, el qual vellarà per la equitat en tot, ab temperansa en els fallos; assistirà al zoch un metge, que establirà un consultori gratuit.

L'alocució ha causat immillorable efecte entre'ls kabilenys.

Un periòdich local de Melilla exposa les ventatges que reportarà als indígenes lo que en ella s'ofereix.

Els agitadors no acudiren al zoch.

Impresions oficials

Madrid, 26, 4'15 tarda.

El senyor Canalejas ha donat lectura devant dels periodistes d'un telegrama de Melilla en que'l general Aldave parla dels últims passeigs militars realisats per dúes columnes volants. Les tropes arribaren sense novetat a les posicions avançades.

També dona compta'l general Aldave de la celebració del tercer zoco de Arahal, sense afegir res a lo ja publicat per la prempsa.

Respecte de Ceuta, Tetuan y Tanger sab el Govern que'ls cabilenys fronterisos segueixen robant lo que poden. Els de Ceuta tingueren ahir entre sí una batussa dura per causa d'un robo de cavallerías.

El senyor Canalejas ha negat avuy novament que vagi desseguida a Larache'l regiment d'infantería de Marina que's troba a Càdiz.

A Larache—ha afegit el senyor Canalejas—hi hà anat solament el creuer «Rio de la Plata» y n'haurà de desembarcar sols una persona pera conferenciar ab el cònsul espanyol y informarnos exactament de lo que allí passa.

Ha tornat avuy a parlar el senyor Canalejas de la conferencia del senyor Perez Caballero, a París, ab M. Cruppi, dient que en realitat no se'n treu res en net d'aquesta entrevista.

De Fez estem sense noves noticies. Les que tenim França y nosaltres ja les ha publicat la prempsa. De tant en tant arriba a Tánger un moret, conta unes coses esgarrifoses, treu uns quartos y s'eclipsa.

Desde Càdiz

Madrid, 26, 5'15 tarda.

Cadiz.—S'insisteix en que les primeres forces d'infantería de Marina que surtin d'aquí aniràn a Larache.

Aviat marxarà a Tanger el creuer de guerra holandès «Henderland», que està fondejat a Cadiz.

Informacions arribades de Tanger donen com a segur que Mequínez entrarà en la zona de influencia d'Espanya.

El comandant general del apostader ha passat revista a la esquadra d'instrucció, que està disposada pera sarpar al primer avís.

Telegrama oficial

Madrid, 26, 9'15 nit.

Al ministeri d'Estat s'ha rebut un telegrama oficial de Tánger, ab noticies d'escàs interés, que no afegeixen res de nou a les publicades per la prempsa.

Noticies de Tánger

Tánger.—El comandant y oficials del «Numancia» han visitat al tabor de policía espanyola. Han felicitat efusivament al capità Patxot.

—Ha marxat a Casablanca'l cònsul senyor Ariño.

—Continúa l'envío de reforços francesos.

Ademés del «Vinhlong», que ha fondejat de pas pera Casablanca, conduint tropes, ha creuat altre vapor de la companyía Paquet, ab material de guerra.

L'acció de Fransa serà tot lo enèrgica que s'anuncia.

Aquesta seguretat enrobustex la creença de que la situació de Fez quedarà prompte definida.

—Està oficialment confirmat l'assalt y saqueig de Mequínez pels zemours.

Les noticies son una mica confoses; però se sab d'una manera certa que fou proclamat Soldà, ab tota solemnitat, a la Mezquita de Mequínez, un príncep de sanch reyal, y que s'ha fet càrrech de la plaça, com Kalifa, Muley-El-Zin, germà de Muley Hafid.

—De Casablanca comuniquen que està formada la columna encarregada d'observar els movimients dels rebels zaers.

Acampa a Buznika.

—Cartes de la mehalla Bremond, de data 22, confirmen que aquest comandant, pera dispersar als cherardes que volien atacar el convoy del agent Boisset, va portar a les forces del seu manament cap al riu Sebú. Els cherardes varen atacar la columna, però varen ser rebutjats.

—Un radiograma de Casablanca confirma que ja ha sortit el convoy composat de 300 camells, en el que van els farcells contenint fusells y municions.

El convoy ha près la direcció de Rabat, marxant ab forta escolta.

—Altre radiograma de Rabat diu que les informacions indígenes confirmen la presa de Mequínez pels zemours y la proclamació den Muley-El-Zin, germà de l'Hafid, com a Soldà del Marroch.

—Se confirma que la columna Bremond va rebutjar victoriosament l'atach dels cherardes.

Se diu que 800 genets de Hyaina y Beni-Grain acudiràn en socors de la columna Bremond, d'acort ab el Maghzem.

El «Diario Universal»

Madrid, 27, 12'30 matinada.

El «Diario Universal», parlant del conflicte marroquí, declara que'l veritable interés de la qüestió no està actualment a Fez, sinó a París, Berlín, Casablanca, Rabat y Larache.

Se mostra extranyat de lo que retarda França la seva intervenció després d'haver declarat que's feya precisa, ab la major urgencia, devant del perill que corría la missió francesa resident a Fez. Una de dúes: o s'exageren els successos, o s'esperen nous acontexements pera que l'acció francesa sigui més intensa.

«La Epoca»

«La Epoca», comentant l'actitut dels socialistes francesos en la qüestió del Marroch, diu que es idèntica a la que aquí varen observar els socialistes espanyols, els republicans y fins els liberals: y afegeix: Si, el senyor Moret tenía rahó l'altra tarda al Ateneu; la honradesa y el patriotisme son els princips fonamentals de tota empresa política; quan ells moren o s'eclipsen, tot està perdut.

En 1909 va sofrir un gran, un terrible eclipse, la honradesa en un sector important de la política espanyola.

De Larache

El creuer «Rio de la Plata» continúa a Larache.

A pesar del temporal varis oficials del barco han saltat a terra.

El capità Ovilo, comandant de la policía de Larache, ha sortit cap a Alcázar ab totes les forces de cavallería del tabor.

S'afirma que les kàbiles de Zemur, Benimtir, Cherarda y Iaman ab algunes altres estaven d'acort pera realisar un acte d'hostilitat que no nan arribat a fer.

Les forces de Mequinez y Salito, del nou Soldà, han emprés la marxa cap a Benimtir, tenint prop de Mequinez un combat ab una mehalla imperial, alcansant la victoria els rebels contra les forces de l'Hafid.

Els desertors des exèrcit d'aquest reforcen els contingents en armes favorables al nou Soldà.

De Larache comuniquen una nova versió pera justificar la presencia dels suposats turistes francesos, la estada dels quals tants rezels produeix al país.

Diuen que aquests francesos han realisat el viatge pera adquirir terrenys y que un d'ells es el secretari particular del ministre d'Agricultura de Fransa, que's troba allí pera estudiar el clima.

Ha circulat el rumor de que les tribus de Dukala, irritades contra'l kaid, s'han insurreccionat, tractant d'assessinarlo.

No's concedeix gran importancia a la proclama que'l general Molnier ha dirigit a les tribus per ahont passarà la expedició organisada a Chaula, perque les tribus sols cediràn el pas sense combats o per finer o per por.

Al Muluya

Melilla.—No hi hà nous informes del Muluya.

Sols se sab que continúa la espectació amenaçadora d'unes tribus y la franca hostilitat d'altres devant dels moviments de les tropes franceses.

Convoy

Tànger.—Protegit per un destacament francès ha sortit de Casablanca un convoy de 300 camells que porta 2,000 fusells y municions destinats a la mehalla que s'organisa a Rabat.

(DE L'AGENCIA HAVAS)

França, Alemanya y Espanya

París, 26, 10'40 matí.

Diu «Le Gaulois»:

«Cal constatar, deplorantho, que'l Gabinet espanyol, menys conciliador que'l canciller alemany, M. Bethman-Holweg, respecte de l'acció francesa al Marroch, cerca la ocasió de marxar sobre Tetuan.»

De Alcazar

París, 26, 11'35 matí.

Comuniquen de Alcazar, ab data 24, que l'agitació al Gharb s'accentúa, malgrat els esforsos del Kaid Derkaum.

L'agitador Ben-Hoguir solivianta a les tribus. Ja han passat el Sebú 300 genets de Beni-Hassen, disposats a propagar la revolta.

La intervenció de les tropes de Alcazar únicament podrà retardar la rebelió, que comprometrà l'aprovisionament de la columna Bremond y interceptarà totalment la comunicació entre Fez y Tanger.

El xerif de Uezzan, Muley Ali, ha sortit de Tanger cap al Gharb, pera procurar la pacificació d'aquestes tribus.

Informes anglesos

París, 26, 11'48 matí.

Londres.—El Kaid Mac-Lean, corresponsal del «Daily Mail» a Tanger, ha rebut una carta de Fez, ab data 20, en la que s'afirma que la capital segueix sitiada.

Les tribus abans fidels al Soldà s'ajunten als rebels; la revolta s'estén cap al Nort y tots els camins que conduexen al mar estàn tallats.

Se confirma que un xerif fou proclamat Soldà a Mequínez, d'ahont avença cap a Fez, ab infantería, cavallería y artillería.

Comanament

París, 26, 2'27 tarda.

El general Ditte comandarà la brigada colonial enviada al Marroch.

La columna Bremond

París, 26, 9'17 nit.

«Le Temps» publica un despatx de Tànger, data 26, dient que, en vista dels freqüents atachs dels Cherardes, la columna del comandant Bremond el día 22 va alçar el seu campament y se va dirigir a Fez.

L'agent consular francès M. Boisset, al arribar, ab el seu convoy, a la vora del riu Sebú, va enterarse de la marxa de la columna Bremond, a la que's proposava aprovisionar, y va tenir de tornar a Alcázar.

«Le Temps», al comentar aquestes noticies, s'expressa ab marcat pessimisme.

Al ministeri de Negocis extrangers han manifestat aquesta tarda que no tenien confirmació d'aquestes noticies.

Bremond, Boisset y Moreau

París, 26, 9'45 nit.

Un despatx de Tànger confirma que la columna del comandant Bremond ha représ el camí de Fez.

L'agent consular M. Boisset, ab el convoy d'aprovisionaments, va tornar el 24 al Sok El Arba de Aissa.

El capità Moreau ha enviat al tinent Jean Neroe, ab 140 homes, al Sok El Arba, ab l'objecte d'impedir que s'hi reuneixin els kaids de la regió del Gharb pera proclamar quefe de la revolta.

A Alcazar

París, 26, 9'58 nit.

Segons un telegrama de Tànger, el capità Ovilo, del tabor de policía de Larache, ab alguns genets del tabor y un centenar de cavalls, ha marxat cap Alcázar.

De Casablanca

París, 26, 10'12 nit.

Comuniquen de Casablanca, ab data 25, que la harka del Amrani ha sortit cap a Buznika, pera juntarse a la columna de gumiers marroquins y els primers efectifs francesos.

Desde Buznika, la harka del Amrani seguirà directament cap a Rabat, ahont s'espera que arribarà aquesta nit.

NOTICIES

DE BARCELONA

Ahir el día aparegué ab el cel desembraçat de núvols per complet, brillant el sol espiendidament, y disfrutantse d'agradabilíssima temperatura.

Algunes nuvolades van creuar l'espay, sense lograr torbar els esplendors de la jornada.

La Junta Directiva de l'Associació Espanyola de Urología ha designat al doctor Serrallach pera desenrotllar una ponencia, «Tractament quirúrgich de la hipertrafia de la próstata», en el próxim Congrés que ha de celebrarse a Madrid pel maig.

Anant ahir tarda en un tranvía per l'esquerra de la Granvía Jaume Casals Villa, de 66 anys, Salmerón, 45, Gracia, al ser prop del carrer den Casanova, va voler millorar de lloch y va caure del vehícol.

Recullit y portat al dispensari del carrer den Sepúlveda, li apreciaren fortes contusions a l'esquena, ab fractura de vértebres y de varies costelles. El pronòstich es de gravetat.

Havent de celebrarse el diumenge vinent a la Granvía Diagonal encreuament ab el passeig de Gracia l'acte de la Jura de banderes, la delegació regia de primera ensenyança, a tenor de lo disposat en la circular de 21 de janer de 1909, recomana als mestres de les Escoles públiques que assisteixin a la festa ab el major número d'alumnes possible.

L'Ateneu Enciclopèdich ens diu que la conferencia social que devía tenir lloch avuy, dijous, s'aplassa pera dissapte, a les deu del vespre.

El fiscal del Tribunal Suprem y exgovernador de Barcelona, don Bonaventura Muñoz, va visitar ahir al secretari del Bisbat, canonge doctor Muñoz, en visita de cumpliment, que'l senyor Bisbe no ha pogut rebre per trobarse a les conferencies episcopals de Montserrat.

— Casa Sangrà. Rambla Estudis, 10. Lo més modern en Lavabos, Banyeres, Water-closets, &. En igualtat de género es la casa més barata.

La Societat de Geografía Comercial ha publicat un interessantíssim treball sobre la nostra exportació a Orient.

Aquest estudi es degut a nostre bon amich y company, el conegut historiador don Francesch Carreras y Candi, y fou llegit en la sessió inaugural del present curs de la esmentada entitat.

—Vins marca Clariana. R.ª Catalunya, 95

A causa del desgraciat accident sofert a Madrid pel general d'enginyers senyor Marvà, vocal que es del Patronat Nacional de Sorts-muts, Cegos y anormals, li han dirigit extensius telegrames: l'Institut Català de Sorts y Muts y la Direcció y professors del esmentat Institut d'aquesta ciutat.

El darrer número de la «Ilustración Artística publica un escullit sumari.

La secció de drogues de l'Associació de la Dependencia Mercantil ha dirigit una carta als propietaris d'aquells establiments, demanant el descans dominical y el tancament a les vuit del vespre, els díes feiners.

—Senyores: llegir anunci «El Indio».

La Societat d'Atracció de Forasters ens comunica que'l día 4 del vinent mes de maig arribarà a n'aquest port, en el vapor «Dunottar Castle», una important caravana anglesa, composa de 150 turistes, als quals atendrà y obsequiarà l'esmentada Societat durant la estada dels mateixos en nostra capital.

Els expedicionaris embarcaràn en direcció a Palma de Mallorca.

—Vins del culliter Bultó, Rosselló, 234.

La conferencia que divendres passat va donar el president del Centre Excursionista de Catalunya don Cèsar A. Torras, en el local de dita Societat, va tractar d'una «Excursió desde'l Puigmal al Pich de Bastiments passant pel fil de la cadena pirenenca».

Explicà'l conferenciant el tema que's proposava y ab les moltes fotografies que varen projectarse pogueren fers càrrech els oyents de la hermosa vista que's disfruta desde tan enlairats cims.

El senyor Torras rebé forts aplaudiments al acabar el seu treball.

—Nous dischs pera Gramófons y aparells desde 30 ptes. A. Peris. C. Sta. Agna, 21.

El Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria va efectuar el darrer diumenge, al matí, la quarta prova del concurs de Gimnàs, que corresponía en aquest mes.

L'excursió projectada pera'l vinent diumenge, día 30, se regirà pel següent itinerari: Sant Celoni, Pedra Gentil, Hermita del Corredor, Alfar y Llinàs. Se sortirà ab el tren de les cinch del matí, per l'estació de França, tornant el vespre.

Cal portarse provisions pera tot el día.

Tal com vàrem anunciar, el passat diumenge tingué lloch a la Sala Imperi la festa del repartiment de premis als alumnes de la Escola Catalana y nenes del Chor Infantil «Mossén Cinto», que'n resultaren guanyadors en el Concurs Literari Musical, organisat en llahor de Sant Jordi, Patró de Catalunya.

Al escenari, convenientment decorat pera aquest acte, hi havía la presidencia formada per don Francisco Albó, en representació del alcalde y els representants de la Unió Catalanista, Associació Protectora de la Ensenyança Catalana, Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, Escoles Catalanes dels districtes II y VI y el Concell Directiu del Foment Autonomista Català. A l'altra banda de l'escenari hi figurava altra taula que l'ocupava el Jurat Calificador d'aquest II any del Concurs, y al bell mitg de l'escena s'hi colocà un trono a propòsit pera la Reina de la festa.

Oberta la festa pel senyor Albó, el senyor Jaume Martí, del Jurat, llegí un patriòtich y brillantíssim discurs d'obertura y salutació que fou aplaudidíssim.

Seguidament el secretari senyor Joan B. Soler donà lectura de la Memoria per ell escrita y del Veredicte del Jurat, del que resultà que'l premi del primer tema no s'adjudicà, y per lo tant el dret de nomenament de Regina passà al guanyador del premi del tema segón, que fou el nen Joaquim Soler y Bri, de 12 anys, que llegí son treball en forma de rondalla sotre l'avaricia y l'estalvi, que fou aplaudidíssim. Nomenà Regina de la festa a la xamosa nena Dolors Colominas y Oliveres, de 10 anys, que passà a ocupar un sitial junt ab la menuda cort d'amor composta de quatre nenes, les més petites del Chor Infantil, acompanyada del guanyador y del president y dos individuus més del Jurat y als acorts del himne escrit exprofés que cantà el susdit chor.

Seguidament se repartiren els demés premis y accéssits que'n sigueren guanyadors els nens Isidre Socias, Enrich Colominas, Magdalena Cormnola, Magdalena Puig, Concepció Prats, Jaume Abella, Beatriu Teys, Salvador Abella y Joan Fomaguera.

Acabat el repartiment de premis el senyor Joaquim Sans, del Jurat, llegí un bonich y patriòtich parlament de mercès que s'aplaudí sorollosament. El senyor Albó pronuncià un discurs tot ell plè d'entusiasme per la festa que's celebrava, enaltint la trascendencia del acte que se celebrava, felicitant al Concell Directiu del Foment Autonomista Català, per haver organisat aquesta festa y enaltint l'obra dels fundadors de la Escola Catalana «Mossén Cinto».

Acabà tan bellíssima festa ab un petit concert donat pel Chor Infantil «Mossén Cinto» que's vegé obligat a repetir algunes cansons.

Al final entonà «Els Segadors», que fou escoltat a peu dret per la nombrosa y distingida concorrencia que omplenava de gom a gom la Sala Imperi.

—Fosfo-Glico-Kola-Lecitinat, cura inapetencia. B. Doménech, Rda. S. Pau, 71.

L'Orfeó Montserrat del Centre Moral Instructiu de Gracia està organisant pera el vinent diumenge, día 30 d'abril, diada de la Verge de Montserrat, una bella festa en honor y gloria de la Patrona de Catalunya.

A les vuit del matí farà celebrar a l'iglesia de Sant Felip Neri d'aquella barriada una missa de Comunió general, durant la qual se resarà la «Visita Espiritual a Nostra Senyora de Montserrat», ab les Ave-Maries y altres motets cantats per la secció de nens d'aquell Orfeó.

A les deu, Ofici solemne, cantantse a dos chors pels fidels y la massa choral del mateix Orfeó, la «Missa de Angelis» y «Alleluia» de la «Missa del Centenari de Balmes». El reverent mossen M. Garriga, prebere, exaltarà les glories de la excelsa Patrona dels catalans.

El sol anunci d'aquesta festa, de caràcter tan catalanesch, ha despertat gran entusiasme entre'ls vehins d'aquella populosa barriada. Fins ara son ja varies les adhesions que l'esmentat Orfeó ha rebut de diferentes entitats, tant de caràcter religiós com polítich, que's proposen concorrer a n'els esmentats actes, algunes d'elles ab els respectius penons y banderes, pera que devingui ben esplendorosa la festa en honor y gloria de la Regina de Catalunya.

— «Aigua Jalpi». Lleuger diurètich.

La Junta Directiva de l'Associació de Enginyers de camins, canals y ports (zona de Barcelona), ha quedat constituida axís:

President, don Carles Cardenal y Fernandez; tresorer, don Ferràn Ramnes de Dampierre; secretari, don Eduart Perxés y Gubert; vocals per Barcelona: don Tomàs Ribera Atienza y don Vicens de la Puente Quijano; per Lleida: don Joseph Borés y Romero; per Tarragona: don Lluis Corsini y Senespleda; per Girona: don Blas Sorribas y Bastaran; per Balears: don Guillem Carbonell y Marcè; vocals suplents per Lleida: don Xavier de Salas y Milans; per Tarragona: don Andreu Monche y Rios; per Girona: don Ferràn Rojo y Sojo; per Balears: don Joseph Ayxelà Juvé.

—Lavabos novetat, calentadors, banyswaters, preus baratissims. Lacoma germans, Passeig de Sant Joan, 44.

Si volèu anar sobre segur y no aventurarvos ab principiantes, comprèu la

Máquina de escribir Underwood

8 Grandes Premios
9.000 Referencias en España

Pídase el Catálogo á Guillermo Trúniger & C.º : Barcelona : Balmes, 7

nombrosos establiments de beguds del carrer Nou de la Rambla.

Uns alemanys y uns espanyols se van enredar de paraules y van acabar a cops de puny ab tanta furia que la gent se pensava que eren regidors radicals.

Un dels alemanys va ser esgalabrat y va haver d'anar al dispensari.

Tots han sigut denunciats.

— Proveidora de Balnearis y Casinos. Jonch esmaltat. F.ca. P. de Gracia, 115.

A quarts de quatre del matí, Pere Soi Capella, de 45 anys, vehí del carrer de Monistrol, 9, ha denunciat que al entrar poch abans a l'escala de casa seva, havía sigut agredit per dos homes que li havien près 1.600 pessetes en bitllets y 115 en metàlich, fentli, a més, algunes rascades lleus al cap y anantsen després tranquilament.

No deixa de ser un xich extrany això.

Passava un home pel carrer den Galvany ab un sach a coll a les quatre del matí. El vigilant nocturn li surt al pas, y l'home llensa'l sach y fuig més corrent que un automòvil.

El sach contenía quatre gallines vives y un enformador.

Demà, dia 28, la Comissió Abolicionista de les curses de braus celebrará sessió ordinaria al Ateneu Barceloní, a dos quarts de deu del vespre.

— El despatx dels olis fins Regàs, s'ha trasladat al carrer den Balmes, 6.

A la sessió acadèmica que celebrará avuy, dijous, a les set del vespre, la Societat Mèdich-Farmacèutica dels Sants Cosme y Damià, el soci doctor don Agustí Bassols desenrotllará el següent tema: «Qüestió del Càncer».

El Colegi de Sant Jordi enguany va celebrar sa festa Patronal ab el lluiment de costum, coincidint ab l'acte solemnissim de pendre la primera Comunió 22 dels seus alumnes.

La iglesia de María Immaculada, ab motiu de celebrarshi la cerimonia religiosa, estava completament plena de families dels nens y demés persones invitades. L'altar major, artisticament adornat ab plantes y flors, presentava un brillant y encisador aspecte, afeginth a n'això una illuminació espléndida.

Abans de la celebració de la missa, el noy Antoni Jovés recità una sentida poesía com a convit al Sant Sagrament, y abans de la Comunió, mossen Jordi Canadell, ab expressió clara y emocionant feu als noys una hermosa plàtica, alusiva, plena de tendresa.

La capella de Sant Felip Neri, que dirigeix el mestre Millet, feu sentir varies de ses composicions, durant la missa que celebrà mossen Joan Sabaté, professor del Colegi.

Acabada aquesta, se verificà la cerimonia de renovació de vots del Baptisme, la significació del qual expressà d'una manera senzilla y clara l'alumne Gustau Ferrer.

Acte seguit y després de cantarse la «Pregaria del Jovent» del mentat mestre Millet, en que's donà per acabada la primera part de la festa, tots els alumnes y families, precedits de la senyera del Colegi, se dirigeren envers al mateix, unont a la gran sala d'exercicis físich-intelectuals, arrenjada convenientment, hi fou servit un esmorzar a més de 150 persones, per la casa Regàs. Mentres aquest tingué lloch, varis alumnes recitaren poesíes de caràcter religiós y patriótich, entonant, al final, la escayenta cançó popular, coneguda per la «Cançó del Combregar», que compta més de dúes centuries.

En resum, fou una festa tan agradívola y complascent, com qualsevol de les moltes que porta celebrades l'esmentat Colegi, per lo qual meresqué son fundador y director el senyor Flós y Calcat, moltes felicitacions.

POBLE SECH.—El diumenge passat va tenir lloch en el Colegi de les Germanes Franciscanes una hermosa festa ab motiu de rebre, per primera vegada, el Pa dels Angels, cinquanta noyes filles d'obrers d'aquella barriada, acompanyades y obsequiades ab un esmorzar per les distingides senyoretes que sostenen la escola.

A la tarda se renuaren les promeses del Baptisme regalantse a cada noya un quadre com a record de tan fauste dia.

DE FORA

—El nostre confrare «L'Estudiant», de Palamós, diu que'ls vapors utilisen ja pera descàrrega la punta del moll vell que s'ha allargat y que's rectifica activament. Ab tal motiu les operacions se realisen ab molta facilitat y es una novetat el veure atracats a ràn llels murs del port les embarcacions que arriben.

S'ha publicat, a Palamós, el primer número del periòdich quinzenal «Cultura», redactat en castellà per l'escola graduada, anexa a la municipal de noys.

Diu que s'ocuparà preferentment en aquells assumptes d'interés pera'ls alumnes de primera ensenyança, presentant qüestions de tota mena en forma senzilla, clara, atractiva, amena y interessant.

Dona compte de la visita a Palamós del governador civil don Llorens de Benito, que s'hostatjà al sumptuós xalet del tan renomenat fabricant de taps don Martí Montaner, y de sa estada a l'Escola ahont els noys cantaren algunes composicions, entre elles «Jovenívola» den Millet.

El governador també visità les fàbriques de taps den Montaner, den Berthon y Delibes, y les obres del port. Al saló Consistorial se li donà un dinar.

Després marxà a Palafrugell.

—S'ha constituit a Alió (Camp de Tarragona) un celler cooperatiu pera la elaboració de vins.

Una casa de Barcelona s'ha encarregat de la construcció de l'edifici y tines de ciment armat ab cabuda de nou mil hectolitres.

La maquinaria de prempsar y elaboració vindrà d'Alemanya y s'espera que podrà inaugurarse ab la propera cullita.

—Ha mort a Reus don Joseph Mangrané Nolla, gerent de la tan anomenada casa comercial Mangrané y Fills de Guix. A. C. S.

Societat Astronómica de Barcelona

El passat dissabte, la Societat Astronòmica de Barcelona celebrà la XII conferencia, en la que'l químich don Enric Calvet començà a explicar les «Aplicacions de l'Espectroscopi en Astronomia». Després d'exposar interessants preàmbuls describint les conquestes científiques realisades per l'estudi espectroscopich dels astres; començà explicant de quina manera's desvía y descompón la llum per medi de prismes; va descriure'ls diferents sistemes d'espectroscopis y espectrografs; la manera com s'estudien les longituts de onda per medi del micrometre; explicà el significat dels espectres d'emissió, absorció, contínuus y discontínuus, extrenentse particularment en els d'ordre astronòmich, sigui solars y estelars, pels quals se vé en coneixement de la edat y composició dels astres segons sigui l'espectre que emeten. Entre les nombroses diapositives progectades cridà la atenció dels concorrents la serie del célebre físich anglès Ramsay, ab el qual s'exhibeix apropiadament l'espectre contínuu en colors, demunt del qual y per medi de doble imatge se pot presentar els espectres lluminosos ab ratlles brillants sobre fons colorejat. D'aquesta manera se projectaren els espectres del heli, radium, sodi, hidrògen, calci, estronci, etc.

També's projectaren altres interessants imatges, mostrant els espectres de les estrelles dels tipus I, II y III, y el modo com se revela en el teleespectroscopi les imatges de les protuberancies solars.

Musicals

Cultura Musical Popular, ab la cooperació d'un chor de jovenetes del Patronat Obrer del Poblet, donà diumenge passat, a la tarda, en el Montepío de Santa Madrona, un concert que fou ben agradable a les nombroses obreres allí aplegades. Ab cançons populars catalanes y triades composicions de Schumann, Beethoven y Morera, les senyoretes Plantada y Recasens, y el senyor Pascual, acompanyats al piano pel professor senyor Colomer, omplireu una part del programa, fent ressaltar a cada moment les llurs dots artístiques y essent ab justicia aplaudits. Com s'ha dit més amunt, un chor de jovenetes prengué part en el concert, y eren aquestes, noyes del poble, senzilles obreres. Fou una cosa veritablement emocionanta veure el partit que arribaren a treure de les cançons de Narcisa Freixas, «Bon rossmyol», «Pobre mestre!», «Somriu amor» y «L'ombra de Nazareth», que'ls foren ensenyades a cantar, y en ben poques lliçons, per dita compositora, la qual també les dirigí y acompanyà.

Les veus eren fresques, la dicció clarissima, y el sentiment inondava les paraules comunicantlo a l'auditori qui esclatava en forts aplaudiments a cada cançó cantada. Cultura Musical Popular y ab ella la seva directora artística senyora Freixas fent que, per veu del mateix poble, aquest tasti y saboreixi l'art de la música, se mereix l'encoratjament y l'estima de tots els aimants de la cultura.

Acabat que fou el concert, y a prechs de molts dels invitats, donya María Mercè de Codina de Petit, ab pura entonació y matiç delicadíssim, cantà encara diferenets cançons, entre elles: «Tnch porh», melodía de Narcisa Freixas, y lletra de la celebrada poetisa senyora Moncerdà de Macià.

Ha mort a Milàn el qui fou nostre paisà y eminent artista don Melchor Vidal y Prats.

Pertanyía el senyor Vidal a una distingida família barcelonina y se consagrà desde molt jove al estudi del cant, dedicantse després a la carrera lírich-dramàtica, en la qual havía de conquerir, una vegada en possessió y desenrotllo de ses magnífiques facultats artístiques, grans y merescuts llorers. Dotat d'una hermosa veu de tenor, pastosa, ductil, ben timbrada, que avalorava una excelent escola perfeccionada baix la direcció de molt bons mestres, no trigà nostre compatriota en conquerirse un lloch envejable entre'ls cantants de més llegítima nomenada y en ser un dels tenors predilectes del públich, especialment a Italia y a América, quals principals escenes havía recorregut ab tanta honra com profit. Al retirarse de la escena, després d'una meritíssima tasca, consagrà sos talents y sa consumada experiencia a la ensenyança del cant, fundant a Milàn una acadèmia que adquirí en breu justa celebritat. Era Melchor Vidal un mestre de primer ordre y molt pochs podien rivalisar ab ell en el difícil comès a que havía dedicat les darreres etapes de sa existencia. Era, ademés, l'home qual pèrdua lamentem avuy, un perfecte cavaller, d'alts dots morals, de raríssima cultura y que tant per sa bondat com per son exquisit tracte, s'havía conciliat a tot arreu nombroses y carinyoses simpatíes.

El presupost municipal

Junta de Vocals Associats

Preliminars

Les precaucions son molt rigurosos dintre de cá la Ciutat. Per de prompte han sigut expulsats dels corredors de la casa tota la colla d'individuus de mala fatxa y garrot en mà que circulaven en dies de sessió com si volguessin fer la llei y permetentse fins insultar als regidors.

No se'n veu cap. Els municipals per parelles cuiden d'examinar a tothom qui passa una porta, fer circular a tothom, y no deixar fer grupus.

A la Sala de Conferencies hi hà gran animació. Casi's pot dir que sols se parla de les baralles entre'ls lerrouxistes y especialment de la compra de «El Liberal» pel grupu del senyor Lladó.

Estava en tractes pera comprarlo el senyor Lerroux, quan d'un plegat el senyor Lladó se li avença y ultima'l tracte en 60.000 pessetes del senyor Fernandez Valdés (no 100.000 del senyor Herrero, com s'ha dit). El dimars, al vespre, s'anava a firmar l'escriptura, y de sobte va un telegrama del «trust» propietari de «El Liberal», ordenant suspendre les negociacions.

—Aquí hi hà la mà den Lerroux y de «El Progreso»—diuen cremats els del grupu den Lladó.

La sessió

Comença a les quatre en punt. Presidencia del marquès de Marianao.

S'aprova l'acta de la darrera Junta que es la del 28 de desembre.

Pera regularisar els debats, els senyors Lluhí y Albó, regidors, y Gimenez y Pardmas, vocals, presenten una proposició, que diu:

1.º Que las sesiones de la Junta se suspenderán á las 8 de cada día para reunirse á las 4 del siguiente día, hasta la terminación del objeto de la convocatoria á excepción hecha del jueves que será á las 6 hasta á las 8.

2.º Que se nombre una Ponencia con especial encargo de estudiar las enmiendas que se hubiesen formulado al proyecto de Presupuestos y de indicar las que entiendan conveniente aceptar ó rechazar.

3.º La Ponencia se compondrá de los individuos de la sub-Comisión de Presupuestos de la Comisión de Hacienda y de cuatro señores Vocales no pertenecientes al Ayuntamiento y designados de su seno por los mismos».

Es aprovada ab l'esmena dels senyors Mir y Gimeno y acceptada pels firmants de la proposició, de que la Junta sospengui les seves sessions a les quatre hores de començades, a menys que expressament s'acordi la pròrroga.

En virtut d'aquesta proposició, se ajorna la sessió a les 4'45, pera examinar les esmenes presentades.

Tornemhi

A les 7'30 se reprèn la sessió.

El senyor Mir y Miró, president d'Hisenda dona extenses explicacions sobre'l projecte de presupost.

Lamenta la carencia d'hisenda municipal propia, que impideix la supressió dels consums y altres reformes radicals, devent apelarse a mides indirectes com l'impost sobre'ls lloguers, impost que vindrà segurament per la via llegislativa. El lloguer es el signe extern més verídich de la situació de cadascú.

Altra mida es la tributació pels solars en rahó directa del benefici que obtenen per les millores d'urbanisació.

Suprimir els consums sense més ni més, fora un acte de populatxería, però de conseqüencies fatals. L'Ajuntament de Madrid va voler ferho aixís, però no va poder cumplir lo ofert, baix pena de quedar sense un céntim.

El partit radical, que té ben acreditada la seva capacitat pera governar (?) demanava en desembre passat un esforç al poble pera que pagués més de consums. Però les classes conservadores, les classes comercials, per medi de campanyes censurables, s'oposaren a n'aquest medi y formularen censures contra la majoria radical, acusantla d'anar contra'ls pobres.

La majoria's va trobar ab un déficit de 147 milions de pessetes; ab un projecte de Reforma perjudicial, però que ha de seguir avant; ab una pila de gastos que implica l'engrandiment de Barcelona; però no es possible viure a la moderna y pagar a l'antiga.

Dels 33 milions del presupost municipal, la més gran part no la disfruta l'Ajuntament: dels 18 milions de consums, sols en cobra un tant per cent; del presupost provincial, en paga el 70 per cent d'una manera injusta; paga la presó, l'instrucció pública y altres funcions del Estat, a més de laudemes, censos, contribucions, etc., de manera que els 33 milions queden reduits a 12.

Hi hà'l propòsit de millorar el jornal dels obrers municipals.

Lamenta que hi hagi persones riques que, pera no cooperar als gastos de la ciutat, empadronen els cotxes y els automòvils als pobles del voltant, y ells mateixos prenen cédula a poblets petits. Esmenta'l cas d'un rich que viu aquí y està empadronat al Catllar.

Molts arbitris no's poden pagar pien la resistencia irreductible dels deutors.

La majoría no pot implantar el seu criteri económich, degut als destorbs que se van oposar a començaments d'any. Però no desisteix de plantejar l'any 12 la supressió dels consums.

El projecte que ara's discutirà, es de transacció. No s'hi inclouen les tarifes de consums pujades ni l'impost sobre lloguers, per no haverhi temps material de desenrotllar enguany aquestes reformes.

La comissió ha admès moltes esmenes, mantenintse sols ferma en mantenir la millora de dos y tres rals en els jornals d'alguns obrers.

El senyor Bardinas fa constar que'ls anteriors vocals associats varen tenir l'aplaudiment de tot Barcelona, y censura l'obra realisada per la majoría.

El senyor Mir y Miró s'enfada y crida, dient que lo es cert lo manifestat pel senyor Bardinas.

El senyor Lluhí fa un estudi dels presuposts de 1910 y 1911, y marca la conducta que observarà la minoría que representa en la discusió dels actuals, que concreta de la següent manera:

Ab lo pertinent a gastos acptarà'l cap devant dels inaludibles, emprò serà inflexible devant dels que no siguin necessaris.

Per lo que toca a ingressos, refusa els de lloguers y solars.

Per lo que toca a consums, refusarà tot lo que significui aument de tarifes, perque això fóra l'arrelament d'aquell odiós impost.

El no tenir nivellat l'estat financier de la ciutat, es altament deplorable, emprò cal observar que cada any va refentse. Mes també cada día va allunyantse la esperança d'arribar a una nivellació, perque cada día van en aument els gastos.

Es precís reorganisar els serveys y anar a una forta economía en els gastos.

Referintse a paraules dites pel senyor Mir, diu que, pera que ell pugui votar l'impost dels lloguers o altres, es necessari que's vagi a la supressió dels consums.

Aludeix als propòsits que hi hà, per part del ministre d'Hisenda, d'anar a n'aquella supressió, y diu que no es hora d'aumentar tarifes.

El senyor Gimeno fa observar que'ls vocals han anat a la Junta, allunyats de tot prejudici, que estàn disposats a discutir partida per partida. Critica als que sempre porten la bandera de la supressió de consums, y quan ocupen llochs desde'ls quals podrien fer quelcom en aquell sentit, aumenten les tarifes.

El senyor Vallés y Pujals creu que podia estalviarse aquest debat y que ja s'hauría pogut entrar a la discusió.

Diu que'l senyor Mir y Miró ha fet, com de costum, un discurs de cinch quarts d'hora, ferint a tots els ciutadans que no pensen com ell.

Diu que, en la sessió del desembre, ell va demanar que s'imprimissin les tarifes de consums, y que ara, al cap de quatre mesos, encara no s'han imprès.

Creu que'ls presuposts no son tan sinders y exactes com ha dit el senyor Mir y Miró, y ho demostra ab algunes partides que llegeix y que posa a la consideració dels Vocals Associats.

Creu ensopegades les paraules dites pels senyors Lluhí Rissech y Gimeno.

Per lo que toca als ingressos, diu que es tan enemich dels de consums com dels de lloguers, perque al fi y al cap tots recauen sobre'ls mateixos.

També's declara enemich del impost als solars. Justifica l'oposició feta algunes vegades pels propietaris, als projectes del Ajuntament, per tractarse de coses que no son lògiques.

El mateix alcalde que'ns presideix, y a qui ningú s'atrevirà a calificar de poch patriota, té dipositades les quantitats que ha de pagar per l'arbitri sobre clavagueres a una casa de banca, no havent-les volgut entregar al Municipi.

Intervé en el debat el senyor Nualart, qui parla del viatge a l'Argentina y altres disbauxes de la majoría, glosant els discursos que han fet els senyors Gimeno y Vallés y Pujals.

El senyor Mir y Miró diu que a n'aquests vocals associats no se'ls portarà com als altres. Els hi dedica elogis, mentres té fortes censures pera'ls anteriors.

Parla de la seva bona fè, del seu entusiasme per la ciutat y de les difamacions de que son objecte'ls de la majoría, y demana als vocals que no's deixin enganyar.

A proposta del senyor Lluhí, s'acorda remuar la sessió'l divendres, a les quatre de la tarda.

Y s'aixeca la sessió a dos quarts de deu de la nit.

Tribunals

Jutjat de guardia pera avuy: Fins a les onze del matí el de la Concepció y fins a la nit el del Hospital.

MES TELEGRAMES Y TELEFONEMES

DE "LA VEU DE CATALUNYA"

(PER TELEFON)

La «Gaceta»

Madrid, 26, 10 matí.

La «Gaceta» publica:

Una disposició de Hisenda continuació del reglament pera l'administració y recaudació dels impostos sobre drets reals, y transmissió de bens y sobre els bens de les persones jurídiques, aprovat per reyal decret de 20 del actual.

De Foment.—Concedint ab caràcter permanent a don Marián Martí y Ventosa, la propietat de un varader mecànich que té instalat en la platja de Badalona.

Lo que diu en Canalejas

Madrid, 26, 2 tarda.

El senyor Canalejas ha passat el matí fora del seu domicili, treballant en els diferents assumptes que preocupen l'atenció del Govern.

Les contínues visites impidexen al quefe del Govern treballar al seu domicili.

No ha dit el senyor Canalejas als periodistes quin es el lloch que ha elegit com a gabinet de treball.

El senyor Canalejas ha donat avuy els últims tochs al projecte de llei de associacions.

El projecte serà portat al Consell de ministres pera la seva definitiva aprovació y se presentarà a les Corts en la propera etapa llegislativa.

Diu el quefe del Govern que'l debat sobre la totalitat d'aquest projecte estaría bé que acabés pels primers díes de octubre, y afirma que aixís hi hauría temps de conèixer al detall els incidents desenrotllats en les negociacions pacifistes per medi de la publicació del Llibre Roig, la impresió del qual està bastant avençada.

En ell se comprén desde les negociacions iniciades pel senyor Sagasta fins les seguides pel senyor García Prieto.

Ha manifestat el senyor Canalejas que considera projectes preferents pera'l Govern, en primer terme, el servey militar obligatori, els nous presuposts y la substitució dels consums.

Al preguntarli si'l Govern faría un esforç pera aprovar la llei substituint l'esmentat impost abans del primer de juliol, al objecte de facilitar la situació económica de l'Ajuntament madrileny, ha declarat el senyor Canalejas que si les oposicions parlamentaries li donaven facilitats, el Govern, per a sa vè part, també activaría tal aprovació; però a seguit ha donat a entendre'l president que no confiava en l'aussili dels conservadors pera solucionar el problema.

Hem arribat—ha dit—a una situació difícil.

No deviem fer la pròrroga per mitg any, sinó per un.

Resulta massa complicada la tramitació parlamentaria del assumpte, en el que hi intervenen, més o menys directament, varies comissions.

Per altra part, l'alcalde, que ha arribat a posar el càrrech a la meva disposició, per causa d'aquest plet, no vol que arribe la data del vencument del arrendament y trobarse sense recursos.

Un periodista ha recordat al senyor Canalejas que algú havía solicitat 'administració directa del impost, perque els pobles tenen confiança en sos administradors o, en cás contrari, els foragiten dels seus llochs, però el quefe del Govern ha defugit la resposta.

Finalment, el senyor Canalejas ha confirmat que'l divendres, després del Consell al palau, presentarà les seves cartes credencials al rey el nou embaixador de Austria.

Paletes y manobres

Madrid, 26, 4'15 tarda.

La societat de paletes «El Trabajo» y la de manobres han solucionat les seves diferencies, arribant als següents acorts:

La societat de paletes reconeix la personalitat de la de manobres. Aquests ingressaràn en la de paletes ab tots els drets que tenien en sa colectivitat. Abdúes Juntes lluitaràn contra'ls patrons en l'actual vaga general de paletes, que'ls manobres fan seva, aixís com en totes les que's presentin en lo successiu.

Aquest pacte ha sigut fruit del actual moviment contra'ls constructors.

Lo que diu en Moret

Madrid, 26, 5'15 tarda.

El senyor Moret ha manifestat devant d'alguns amichs que no tenen rahó'ls que atribueixen a la seva conferencia del Ateneu propòsits relacionats ab la política al us.

La seva obra ha sigut de crítica histórica, sense més alcanç que'l didàctich segons ell mateix afirma, lamentantse de que hi hagi qui pugui suposarlo capàs de portar a la càtedra propòsits que no hi tindrien justificació possible.

Qüestions obreres

L'alcalde del vehí poble de Vallecas ha detingut aquest matí a uns 25 obrers rejoiers que tractaven d'exercir coacció sobre'ls que treballen en alguns forns de teules.

Una comissió de dit ofici, pertanyent a la Casa del Poble, ha visitat al governador pera protestar de dites detencions.

—El subsecretari de Governació ha manifestat que seguía pacífica la vaga de minaires de Setares (Santander). Els patrons accepten algunes de les bases proposades pels obrers.

L'Alcaldía de Madrid

Pera'l cas de que li sigui acceptada la dimissió al senyor Francos Rodriguez, s'indiquen pera l'Alcaldía de Madrid els senyors Villanueva y Pulido.

Els consums

El ministre d'Hisenda ha confirmat que'l projecte sobre sustitució dels consums comprén els extrems que vàrem avençar ahir.

Diu el senyor Rodrigañez que si be la xifra encara no està acordada en Consell de ministres, se proposa que no excedeixi de la que figura en el presupost actual.

El Rey

El senyor Canalejas ha manifestat aquesta tarda que'l Rey està molt satisfet al campament de Alijares.

En tornarà demà, a la nit, pera presidir el Consell que's celebrarà'l divendres, a dos quarts d'onze del matí.

El servey obligatori

Madrid, 26, 9'15 nit.

Al Congrés s'ha reunit la comissió que entén en el projecte de servey militar obligatori, baix la presidencia del senyor Ruiz Gimenez y ab assistencia del ministre de la Guerra y del subsecretari, general Orozco.

La comissió introduirà en el dictamen amplies modificacions, d'acort ab lo convingut en la resoent reunió entre'l senyor Canalejas, el president de la comissió y el general Luque, pera alleugerir el projecte de tota aquella part que pot ser desenrotllada en l'oportú reglament, a fi de fer més fàcil y ràpida la seva aprovació.

Han acordat els reunits obrir una informació escrita, que durarà fins el 3 de maig, dirigida al president de la comissió.

El divendres tornarà a reunirse, perque vol donar dictamen abans de que s'obrin les Corts.

Espanya y Grecia

El nou ministre de Grecia ha fet aquesta tarda sa visita oficial al ministre de Estat.

Sembla que avíat comensaràn les negociacions pera concertar un tractat de extradició entre Espanya y Grecia.

Enterro

Aquesta tarda s'ha verificat l'enterro del diputat per Las Palmas, don Gregori Jove.

Presidien el dol el comte de Romanones, el marqués de Alonso Martínez, el duch de Las Torres, don Llorens Alonso Martínez y el capellà de la família.

En l'acompanyament figuraven el president del Consell, els ministres d'Estat, Gracia y Justicia y Foment, varis exministres y bon número de diputats, senadors y amichs polítichs y particulars del finat.

Crim a un quartel

Valencia. — A les dúes de la tarda ha ocorregut un sanguinant succés en el quarter ahont s'allotja el regiment de cavallería d'Alcàntara.

El soldat voluntari, ferrador de segona, Francisco Cerdà Algamma, ha disparat la tercerola contra el sargent del quart esquadró Eugeni Orda, el qual estava assegut, escribint, al seu dormitori.

L'agresió fou realisada trobantse el sargent d'espatlla, cayent aquest mort, exclamant:—Ay! m'han ferit!

L'arma de que s'ha servit en Cerdà no em de sa pertenencia.

El coronel està apenadíssim, perque fa 4 anys que no ingressava en el calabós cap subordinat seu com sumariat.

Del fet s'ha donat compte a la seguretat y s'ha posat en coneixement del ministre de la Guerra.

El succés ha produit fonda impresió.

Els sindicats agrícols

Madrid, 27, 12'30 matinada.

El senyor Gasset se proposa confeccionar aviat un projecte reformant els sindicats agrícols.

Ha sugerit aquesta idea al senyor Gasset l'incumpliment de la llei de sindicats agrícols y dels reglaments de 1908.

En Maura

El senyor Maura ha estat al Palau a cumplimentar a la reyal familia.

Reforma local

El ministre de la Governació té molt avençada la redacció d'un projecte de llei de bases pera la reforma de la vigent llei municipal, que's proposa presentar a les Corts tan prompte com reprenguin les seves tasques.

Ab aquest objecte y consagrades a tractar d'aquest important projecte, ve celebrant quasi diariament reservades conferencies ab el president del Consell.

El senyor Ruiz Vallarino no ha manifestat fins ara quines seràn les bases de la interessant reforma que prepara, y de la qual ne donarà compte en un dels pròxims Consells de ministres.

Ferits

El general Marvá continúa en estat satisfactori, dins de la gravetat.

La ferida del coronel Moreno no té importancia.

Trigarà uns vuit dies a cicatrisarse la ferida.

Un retrat

El pintor Menéndez Pidal està fent un retrat de la Reina Victoria pera'l Senat.

Insignies

L'almirall de l'esquadra ha enviat al senyor Arias de Miranda les insignies de la gran creu del Mérit Naval, que al ex-ministre ofereixen els marins.

Tractats

Les negociacions iniciades pera arribar a un «modus vivendi» ab Cuba, mentres s'arriba a la conclusió d'un tractat continúen ab gran activitat.

Les de redacció de pau y amistat y d'interessos generals entre Espanya y el Japó, renovant el que existeix, en sentit més modern, prosseguéix també y s'espera que s'enllestirà aviat a satisfacció d'abdós países.

El Congrés de Obstetricia

Les operacions que al matí s'han realisat al Institut Rubio han estat a càrrech dels doctors Lopez Sanz y Fargas.

A la tarda, baix la presidencia dels doctors Riber y Martínez Vargas, y actuant com secretaris els doctors Orcelan y García del Diestro, s'ha celebrat la tercera sessió.

El doctor Moreno ha llegit la ponencia del doctor Borobio, de Saragossa, sobre'l concepte actual de la meningitis aguda y el seu tractament.

El doctor Martínez Vargas n'ha llegit una altra sobre'l mateix tema.

Oberta discusió, hi han intervingut els senyors Leceas, qui ha dedicat gran atenció a la bacteriología; Blanco, que ha adduit conclusions obtingudes en ses experiencies quirúrgiques personals, García del Diestro, que ha fet objeccions molt curioses y altres distingits doctors que han fet atinades observacions.

Quadres

S'han rebut al ministeri de Marina dos magnífichs quadres y aquareles, de assumptes marítims, entre'ls que'n sobressurt un titulat «La visita de Falliètres a Bizerta», en el que's destaquen de admirable manera els acoraçats francesos que l'escoltaven, y es degut al pintor senyor Caula.

Aquests quadres se destinen a premis en les regates.

El cólera

«La Epoca», davant de la proximitat del istiu, dona la veu d'alerta al Govern, sobre'l flagell del cólera que'ns vé rodejant desde l'any passat, excitantlo a que s'adoptin les mides sanitarias pertinents al cas.

Espanya y Cuba

En Lluís Morote, que ha ingressat en la redacció de «El Mundo», publica aquesta nit un article parlant del tractat entre Espanya y Cuba, en el que recull l'opinió dels periòdichs cubans, la majoría dels quals se mostren decidits partidaris d'un «modus vivendi» ab Espanya.

Fa ressaltar l'importancia que ha adquirit en aquella illa la colonia espanyola, la qual té una influencia, a la que s'ha fet acreedora per sa laboriositat y amor a la patria y a lo que fou d'Espanya.

Analisant les condicions que proposen els cubans pera arribar al «modus vivendi», diu que no poden ser més ventatjoses pera nosaltres, y per això's demostra que si'l tractat interessa a Espanya, no deixa d'interessar a Cuba, tant, que la Cambra de Comerç proclama la seva necessitat pel bé del Tresor y del poble cubà.

La Societat Económica d'Amichs del País de l'illa de Cuba s'oposa a n'aquest «modus vivendi», però això no significa res, car els tabaquers ho demanen y ho imposen y sabut es que'l tabaquers representen la força máxima del país.

La metrópoli económica de Cuba fou, es, y acàs serà els Estats Units, com la metrópoli abans política y ara moral es Espanya.

Els interessos els manen estar be ab la República norte-americana, però l'animan, sense poderho remeyar, se'ls imposa la darrera de la nostra política.

Acaba l'article ab una calurosa excitació al Govern espanyol pera que fixi la seva atenció en aquest punt per considerar Cuba la sortida natural, el nostre camp d'operacions, un mercat pera idees y productes.

La vaga

Madrid, 27, 1'50 matinada.

A la Casa del Poble s'han reunit les Directives de tots els oficis.

S'ha donat compte de la situació de la vaga de paletes y del acort entre la societat de paletes «El Trabajo» y la de manobres.

S'ha acordat apoyar moral y materialment als vaguistes.

Teatral

Madrid, 27, 1'57 matinada.

Al Teatre Apolo s'ha estrenat «Sangre y Arena», adaptació de la novela den Blasco Ibañez, lletra den Jové y Castillo, música den Luna y Marquina.

Ha passat sense protestes.

Informació extrangera

Política

A la Cambra dels Comuns

París, 26, 11'25 nit.

Londres.—La Cambra dels Comuns ha rebutjat, per 286 vots contra 164, les esmenes presentades al «Parliament Bill», en les que s'establía'l referendum pera'ls Bills refusats tres vegades per la Cambra dels Lords.

Varia

Inondacions

París, 26, 10'45 nit.

Buenos Aires. — Continuen les inondacions.

Estàn inondats alguns dels barris més populosos de la capital. També s'han inondat varis pobles de la comarca.

S'han enfonzat moltes cases, sepultant a nombroses persones.

Se compten per milers les que han quedat a la intemperie.

Se tem que hagin mort moltes persones que varen ser sorpreses dins de les cases, de nit, al sobrevenir les inondacions y els enfonzaments.

Portugal y el Vaticà

Oporto, 26, 9'25 nit.

El ministre de Justicia, Alfonsi Costa, ha marxat cap a Lisboa.

A Oporto ha donat una conferencia sobre la separació de la Iglesia y l'Estat, afirmant que la República portuguesa triomfarà en la lluita imminent ab el Vaticà.

Necrología

Confortada ab els Sants Sagraments y la Benedicció Apostólica, ha passat a millor vida donya María dels Dolors Villabella y Viguer, viuda de don Joseph Ramón Soler y Noguera.

Era la finada una pietosa dama dotada de sentiments caritatius y altres envejables dots personals que li havien conquerit l'apreci y'l respecte de quantes persones havien tingut ocasió de tractarla, les quals sens dupte oloraràn avuy la seva mort, juntament ab els seus fills, filla política, nets, germanes y demés parents, als quals acompanyem en la seva pena, ensemps que supliquem als nostres lectors una pracio per la difunta.

Després d'haver rebut fervorosamment els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica, ha mort donya Isabel Campdurà y Más, viuda, en primeres nupcies, de Soler, y en segones de Gómez Salazar.

Sens dupte haurà sigut molt sentida en aquesta ciutat la mort de tan virtuosa dama, especialment a la barriada de Sant Gervasi, ahont vivía y en la que disfrutava de moltes simpatíes guanyades ab la seva bondat y caràcter afable.

Rebin els seus germans, germanes polítiques y demés parents el testimoni del nostre condol, en tant que preguem a Deu que acolli en son si l'ánima de la finada. A. C. S.

D'espectacles

Dimars va arribar a n'aquesta ciutat, procedent de Gènova y completament restablert de la seva malaltia, que'l va impedir debutar en la data anunciada, el Cav. A. Maieroni. Debutarà avuy en el teatre Espanyol, executant els seus millors y més difícils experiments que li han valgut la fama universal de que disfruta. El Cav. A. Maieroni invita als senyors metges, periodistes y estudiants de Medicina a pujar al palch escènich pera comprovar l'autenticitat dels seus experiments.

MASTIC VEGETAL
INALTERABLE
Fórmula Tobella
Pera toda mena d' empeltes y feridas de las plantas
Pot usarse sempre y no danya may.
S' aplica ab un pinzell, en fret.
Primpcesa, 11, pral.-BARCELONA

Adobs Espinás
Rambla Centre, 37. — Fábrica á Sans.

Negociém Valors y Cupons
Filla de E. Mas Sardà. Rbla. Centre, 30.

Govern civil

Robos

A propòsit del robo escandalós que ans d'ahir s'efectuà en un pis de la Granvía, el governador ha donat severes ordres pera que siguin perseguits els autors.

El quefe superior de policía senyor Millán Astray y l'inspector general de seguretat senyor Retana, se van reunir ahir al despatx del governador, pera emprendre una campanya de persecució.

***

Una comunicació de la policía donà compte al governador de que a la matinada passada al carrer de Monistrol, prop de la casa núm. 19, va ser trobat un home exités a terra.

Recullit y portat a la casa de Socors, el metge li aprecià varies ferides de pronòstich reservat.

El ferit digué que fou agredit al lloch hont el trobaren, per dos subjectes desconeguts, que l'apellissaren y li robaren 1.600 pessetes en bitllets del Banch, 120 en plata y un portamonedes.

Aquestes cantitats pertanyen a la Societat obrera de cotxers, de la qual l'agredit, anomenat Pere Say, es tresorer.

Vaga

El delegat del districte del Nort, comunica que en la fàbrica d'olis y conserves dels senyors Sensat, hont se declararen en vaga 25 obrers y 12 obreres de la secció de llauneria, han représ el treball 18 homes y totes les obreres, quedant en vaga solament 7 obrers, que han sigut substituits per altre personal.

Visites

Entre les persones que ahir van visitar al governador, hi figuren els senyors Ferrer y Vidal y Sagnier.

El robo a la Granvía

Començada la campanya de persecució dels autors del robo de la Granvía, la policía ha recullit les marques digitals d'un dels autors, en alguns mobles y objectes de la casa.

Actualment s'està fent un treball de comparació de les marques digitals registrades a l'escola de policía, pera veure si n'hi hà alguna que coincideixi ab les que s'han trobat.

Dongui resultat o nó en aquest cas, els procediments posats en boga per l'escola de policía, es indubtable que poden donar bons resultats.

Obres del Port

Ahir à la tarda, el governador senyor Portela, va presidir la Junta d'Obres del Port, en el local de la referida Junta.

El ministre ve a inaugurar l'Exposició d'Art.

El sub-secretari d'Instrucció Pública y Belles Arts, va telegrafiar ahir al governador, que'l ministre don Amali Gimeno, sortiria divendres al matí ab el ràpit de Madrid, pera arribar a Barcelona a les 11'25 del vespre, a fi de poguer assistir el dissapte a l'inauguració oficial de l'Exposició Internacional de Belles Arts de Barcelona.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marsans Ros y Fills

Barcelona 20 d'abril.

Sessió de la tarda

	Operacions		Queda
4 % Interior fi de mes...	84'02	84'	84' d
Ac. F-C. N. Esp.ª fi de mes.	95'05	94'	94' d
» Alacant fi mes...	98'25	98'20	98'20 d

Premi del or
(Preus de compra)

Alfons	5'05	per 100
Isabel	11'05	»
Unces y mitjes unces	6'05	»
Quarts d'unça	7'55	»
Octaus y 1-16 d'unça	6'05	»
Francs	6'30	»
Lliures	27'23	per Ll.

BORSA
A dos quarts de quatre tanca

Giros

Madrid y places banc. 8 d.v. 0'50 % dany.	
Londres 90 dies	26'95 d.
» rech.	27'40 p.
París rech	8'60 p.

Deutes del Estat y del Municipi

	Operacions		Diner	Paper
4% Interior fi mes	84'05	83'925	83'925	83'95
» ctat. a. A	86'65	»	»	»
» » B.	86 65	86'55	»	»
» C	85'90	85'90	»	»
» » D	84'15	»	»	»
» » E.	84'	»	»	»
Amort. 5 % ctat. a A.	101'75	»	»	»
» » » B	101'60	101'70	»	»
» » » C	101'60	101'70	»	»
» » En dif. es.	101'50	»	»	»
Amort. 4 % ctat. a. A	93'	»	»	»
» » » C.	93'	»	»	»
» » En dif. es.	92'90	»	»	»
Emp. Ml. 1906, series A., (4 ½ %)	93'85	94'	93'85	94'15
Emp. Ml. 1907, serie D (4 ½ %)	»	»	93'85	94'15
Emp. Ml. Bonos Rel. 1908 (4 ½ %)	92'45	92'50	92'35	92'65
Emp. Ml. maig 1899 4 ½ (%)	94'85	»	»	»
Emp. Ml. abril 1907 4 1/2 per 100	94'25	»	»	»
Emp. Diput. Provi. (4 ½ %)	»	»	101'25	101'75
P. de Melilla y Xafarines. (6 %)	»	»	106'	107'

Obligacions comptat

Cambi anterior.		QUEDA Diner	Paper
85'15	F-C. N., prio. Barna. (3 %)	85'	85'25
97'50	» » Vilalba a Seg. (4 %)	97'50	98'
96'35	» especials Almansa, Valencia y Tarragona	96'75	97'
95'85	» » Osca, Pr.ª y altres line. (4 %) a 150.000	95 85	96 15
81 50	» minies S. Joan Abadesa garantides. N. (4 %)	80'50	81'
60'25	» T. B. França (4 ¼ %)	60'25	60'50
105'	» M. Z. A. Arias, s. A (5 %)	105'	105'25
102 15	» » Serie B (4 ½ % a 250.000	102'15	102'35
99'50	» Serie C (4 %) a 150.000	99'50	99'75
67'25	» » » Reus R. (4 ½ %)	67'25	67'75
63'	» A. V.ª T. no adher. (3 %)	63'	63'50
79'15	» » » » adheridas (3 %)	79'15	79'85
62'50	» M. Z. C. y Vigo 1889-84	62'50	63'
76'50	» Id. id. prio. s. G y H (3 %) n. 1 a 24.995	76 75	77'25
104'	» M. a C. P., 1.ª y 2.ª s. (3 %)	104'	104'50
96'	» M. a C. P., 3.ª serie (4 %)	95'	96'50
»	» Vasch-Ast., 1.ª hip. (5 %)	»	»
106	» » » 2.ª » (6 %)	106'	107'
93	» Olot a Girona (4 %)	93'	93'50
96'50	C.ª Gral. de Tranvías (4 %)	95'50	97'
94'25	C.ª Tranv. S. Andreu. (4 %)	94'25	94'50
104'50	C.ª Barna. d'Elec. (5 %)	104'50	105'
96'	C.ª Barna. d'Elec. (4 %)	93'25	96'75
83'50	C.ª Trasatlántica (4 %)	83 50	84'
85'25	Canal d'Urgell	85'50	86'
72'75	Stat. G. d'Aigües B.ª (3 %)	72'75	73'25
93.	» » » » (4 %)	93'	93'50
100'75	C.ª Gral. Tab. Filip. (4 ½ %)	100'75	101'25
102'	Port de Tarragona.—Serie A.	103'	103'50
97'75	F. d'Obres y Construccions, no hip. (4 ½ per cent)	97 75	98'25
97'75	C.ª Cotes. y Auto (5 %)	97'75	98'25
98'	«Siemens Schuckert», Industria Electrica	98'	98'50
102'50	Stat. Valenciana d'Electric.	103'75	104'25
92'	Navegació y Industria	92'	92'50

Accions fi mes

93'70	F. C. Nort d'Espanya	93'65	93'70
98'05	» Madrid Sarag. y Alacant	98'	98'05

Accions comptat

102'	Penius. Telefons, ord. s. 001 a 52.000	102'	102'50
147	«La Energía». Llum y calefacció de Sabadell	149	148'

Borsa de Madrid
Tanca Oficial

Telegrama de les 3'42

4 per 100 interior comptat	83'95
4 per 100 » fi de mes	83'97
Amortizable 5 per 100	101'75
Banch d'Espanya	454'
Arrendataria de Tabacs	328'
Societat General Sucrera—Obligacions	»
» » » Acc. preferides	46'50
Francs	109'45
Lliures	27'44
Banch Espanyol Riu Plata	491'

Darrera hora

Telegrama de 11

«per 100 Interior» fi de mes	84'

Borsa de París

Telegrama de les 3'10

4 per 100 Exterior	97'70
Accions Nort d'Espanya	412'
» Alacant	630'50
Ferro-carrils Andalusos	262'
Banch Espanyol Riu de la Plata	492'

Cambis de la tarda
De dos quarts de cinch a les cinch

	Operacions		Queda
4 % Interior fi mes	83'97	83'98	83'97 d
Ac. F-C. N. Esp.ª fi mes	93'70	»	93'70 d
» Alacant fi de mes.	98 05	»	98'05 o

Cambis facilitats pel Banch de Préstams y Descomptes

Borsa de Nova York

Cotisació de Londres:

Accions ferro-carril Atchison	111'87
» » Baltimore	106'75
» » Chesapeake	82'62
» » Union Pacific	179'87
» » Misouri Kansas	75'12
» Trust del Acer	81'

Borsa de Londres
Londres 26

Consolidat anglés 2 1/2 %	81'25
Uruguay 3 1/2 %	77'87
Rendu japonesa 4	81'75
» russa 5 %	106'12
Venezuela 3 %	59'
Colombia 3 %	49'65
Sant Salvador 6 %	89'25

Les sessions d'ahir

Tancà al matí d'ahir: Interior, 84 d., Norts 94 d., y Alacants 98'20 d.

De la tanca d'ans d'ahir a les cinch a n'aquesta, se millora 0'02 d'Interior, 0'05 de Norts y se fa lo mateix d'Alacants.

De Norts s'ha fluitat molt a l'enter, haventse fet fins a 94'05.

= A la TARDA abans d'obrir me entero que al Banch s'han fet Plates a 489 y Interior a 84, 02 y 84. De Borsa, després, Plates 489 y Interior 84, 02, 84 y 83'97 ab 84'15 pròxim.

Obre aquí l'Interior a 83'98, fa 84'03 y cau a 83'93 pera tancar ab paper a 83'95.

París envía: Exterior 97'92, Norts 412 y Alacants 432. Seguidament Norts 413. Després 97'75, 412 y 230. Tanca 97'70, 412 y 431.

S'obre aquí de Norts a 94 enters, y se cau a 93'60, tancant a n'aquest cambi ab diner.

D'Alacant s'obre a 98'30 y se cau a 98, tancanthi ab diner.

Se cotisen de tanca: Orenses a 19'60 y Catalanes a 11'12.

Municipi, comptat, 94.

Reforma 92'43 a 92'50.

De les demés obligacions s'opera: Segovies 97'75, Almanses 97 a 96'75, Nort Osca 96, Sant Joan 81, Frances 60'25 a 60'31, Arizas 105'25, Alacant: C 93'62, Almanses adlerides 79'25 a 79'12, Prioritat Orense 77, Olot a Girona 93'50, Tranvía Sant Andreu 94'50, Electricitat 4 96'75, Urgells 85'62 a 85'75, Port Circulació 1911 106'25 y Valenciana d'Electricitat 103'75 a 104.

(Accions, comptat, PER CENT VALOR: Preferents Peninsular Telèfons 102'25 y Mutua Propietaris pera estraccions 60.

(Francs 8'60. Llires 27'49.

= A les cinch tanca el Borsí: Interior 83'97 d., Norts 93'70 d. y Alacants 98'05 op.

De la tanca del dematí a n'aquesta's pert 0'02 d'Interior, 0'30 de Norts y 0'15 d'Alacants.

Coneixem de Madrid Plates 490, Tabacalera 328, Banch d'Espanya 453'50, Norts 93'90, Francs 8'45, Llires 27'50 y DARRER de Renda 83'97 per 84'17 pròxim.

París tanca: Exterior 97'70, Norts 412, Alacants 431 y Andalusos 262.

Es 0'10 més d'Exterior, 3 francs menys de Norts, 1 d'Alacants y 2 de Andalusos.

La paritat ab francs a 8'50 demostra que estem 0'40 sota cambi de Norts, també 0'40 sota d'Alacants y que'ls Andalusos surten a 56'85.

La tanca completa de París no ha arribat encara.

= Com ans d'ahir preveya, donat lo molt sota cambi a que havíem restat de Norts, s'ha anat a vendre a París, y naturalment, París ha cedit. Avuy no hi restem tant: no més 0'40.

= Respecto a lo que deya al final de la nota d'ans d'ahir sobre les obligacions del Canal d'Urgell, m'he procurat un informe seriós y puch precisar que'ls proposarà que s'acordi repartir possetes 27 pel pròxim cupó. Aquest aument considerable sobre'l cupó del any passat que va ser de pessetes 20, se deu a la esplèndida cullita d'oli.

Preciso a què's deu perque no hi hagués cap ilusionista que cregués que aquest aument de cupons pot continuar a n'aquest pas. Ans al contrari, seria molt natural que'l cupó següent fos més baix, car a les cullites fortes d'oli, segueix una cullita regular o flaixa, ja que després d'un bon llevat l'arbre reposa. De totes maneres, esplèndida cosa ha estat pera la Companyía y per consegüent una agradable sorpresa pera'ls obligacionistes.

Algú deya ahir a Borsa, sobre aquest particular, que estranyava com la companyía, en previsió, no augmentava el cupó no més de 3 o 4 pessetes pera poder assegurar aixís l'altre.

Tinch entés que la Companyía té'l compromís de repartir anyalment exacte'l cupó que toqui, sense que, segons l'exercici, puguin aumentar o disminuir lo necessari pera fons de reserva, compres, etc., etc.

Si això fos possible o pràctich en les nostres grans companyíes del Nort y l'Alacant, per lo que toca a les accions, els molts que desde fa temps se queixen de l'anemia de la nostra plaça veurien nèixer una época esplendorosissima de negoci de Borsa.

Rebley.

MERCATS DE COTÓ

Telegrames facilitats per D. L. Mata y Pons, de Barcelona

26 d'abril de 1911

Mercat de Liverpool

	Obre	Alsa	Baixa
Mars-Abril	7'97	—'08	—'—
Maig-Juny	7'90	—'07	—'—
Juliol-Agost	7'99	—'08	—'—
Agost-Setembre	7'55	—'08	—'—
Octubre-Novembre	N.	—'—	—'—
Janer-Febrer	—'—	—'—	—'—
Febrer-Mars	—'—	—'—	—'—

Telegrama 12'15.
Vendes 12.000

Disponible	8'30	—'10	—'—
Mars-Abril	7'83	—'02	—'—
Juliol-Agost	7'72	—'08	—'—
Octubre-Novembre	6'89	—'02	—'—

Tanca Liverpool.

Mars-Abril	7'93	—'09	—'—
Abril-Maig	7'93	—'08	—'—
Maig-Juny	7'89	—'06	—'—
Juny-Juliol	7'84	—'07	—'—
Juliol-Agost	7'79	—'08	—'—
Agost-Setembre	7'56	—'09	—'—
Setembre-Octubre	7'17	—'10	—'—
Octubre-Novembre	6'99	—'11	—'—
Novembre-Desembre	6'93	—'11	—'—
Desembre-Janer	6'90	—'10	—'—
Janer-Febrer	6'90	—'10	—'—
Febrer-Mars	6'91	—'10	—'—

Mercat de Nova York

	Obre	Alsa	Baixa
Maig	15'14	—'06	—'—
Juliol	15'27	—'08	—'—
Agost	14'95	—'08	—'—
Octubre	13'09	—'07	—'—

Telegrama: segón.

Maig	15'13	—'05	—'—
Juliol	15'27	—'08	—'—
Agost	—'—	—'—	—'—
Octubre	13'17	—'15	—'—

Tanca Nova York
(Telegrama d'ahir a les 11 nit.)

Maig	15'14	—'06	—'—
Juliol	15'25	—'06	—'—
Agost	14'99	—'12	—'—
Octubre	13'30	—'28	—'—

Diputació

Ahir va estar a la Diputació don Lluís de Castro, redactor de «La Mañana», de Madrid.

Com que no hi havía el senyor Prat de la Riba, ab qui desitjava parlar, va deixar una tarjeta de salutació.

***

Al acte del enterrament del antich empleat de la Diputació en Joan Carmona, que's va efectuar ahir a la tarda, hi van assistir molts oficials de les oficines de la Diputació y un porter.

***

Avuy se reuniràn en el Palau de Sant Jordi els representants de les fraccions regionalista, dinàstica y carlista, pera tractar de la constitució de la nova Diputació.

Els republicans no han dit encara, oficialment, si havíen nomenat representant.

***

Segons diu un periòdich d'ahir nit, demà's reunirà a la Diputació la minoría federal nacionalista.

***

La comissió provincial ahir no va celebrar sessió.

Aquesta's farà'l prop-vinent dissapte, y serà la darrera de la esmentada comissió, que ha vingut actuant durant dotze mesos.

El dilluns, día primer de maig, el senyor Portela donarà possessió als diputats electes, y el dimecres, día 3, se farà la elecció de càrrechs, començant la sessió a la mateixa hora a la que hagi acabat la del día primer, car les actes han de quedar sobre la taula durant 24 hores.

Les actes han sigut totes presentades a la Secretaría de la Diputació, excepció feta de la del senyor Pujol y Brull.

Espectacles

PRINCIPAL. — Avuy, «La reina jova». — A les nou.

GRAN TEATRE DEL LICEU. — Avuy, dijous. 10 d'abono. - Según torn. - «L'oro del Reno». A les 9. — Demà, primer torn, «La Walkyria».

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Dissapte II y últim Concert organisat per la **JUNTA DE SENYORES** pera l'acció social en els barris obrers

E. RISLER - Orfeó Català

Localitats: Casa Dotesio, 1 y 3, Portal del Angel. — El día del Concert, a taquilla.

TEATRE ROMEA. — Companyía dramática del actor PERE CODINA. — Avuy, tarde: «Lo ferrer de tall» y «Extremes que's toquen». — Nit: Benefici PERE CODINA: «L'abella perduda», «La morta», «Joventut», «Mestre Olaguer» y «L'alegría que passa». — Molt aviat: «La verge del mar» (estrena), de Santiago Rusiñol. — En ensaig, «El nen de les closes», de J. Morató. — Se despatxa a comptaduría.

TEATRE NOVETATS. — Avuy, dijous. Tarde, Gran matinée extraordinaria de Moda, a dos quarts de cinch. Primer: «El día de Reyes». — Según: «Molinos de vientos». — Tercer: «La Viejecita», per Julia Velasco. — Nit, a un quart de deu. Primer: «El Principe Amarillo». — Según: «Molinos de vientos». — Dissapte, estrena en aquest teatre de la obra de Rusiñol y Morera, «Alegría que passa». Dimecres próxim, benefici de la 1.ª tiple cantant

JULIA VELASCO

En ensaigs, la opereta francesa d'èxit mundial.

VERÓNICA

TEATRE NOU. — Avuy, dijous. Tarde, a dos quarts de cinch. Sencera, entrada 50 céntims. A petició del públich. Primer.

El Conde de Luxemburgo

per Purita Montoro, que representará la part de *Juliette*, en la qual ha sigut sempre aplaudidissima.

Según: **La loca fortuna**
Exit franch. — Nit, a dos quarts de deu. Especial entrada, 30 céntims. Primer:

El Conde de Luxemburgo
la obra que ha donat més aplausos a n'aquest companyía.

Según: **El Pueblo del Peleón**
la més xispejant de les parodies. — Demà, estreno de «La Tarjeta Postal». — Dissapte, repres de «Lysistrata».

GRAN TEATRE ESPANYOL
Avuy, a dos quarts de deu del vespre, debut de més assombrós ilusionista d'actualitat

CAV. A. MAIERONI
Espectacle culte y interessant.—Primera part: «El el colest imperi».—Segona part: «Telepatía».—Tercera part: «Sugestió mental: barómetre humà».—Demà, gran programa.

ELDORADO. — Teatre de Catalunya. — Representacions extraordinàries de la Companyía dramática italiana que dirigeix l'eminent artista

Ferruccio Garavaglia

Avuy, dijous: El drama en quatre actes, de H. Sudermann,

LA FINE DI SODOMA

A les nou. — Demà, divendres, 5.ª de Moda. Estrena en italiá de la tragicomedia en quatre actes, de Calderón de la Barca,

L'Alcalde di Zalamea

Se despatxa a Comptaduría.

POLIORAMA
9, RAMBLA ESTUDIS, 9

Avuy, dijous, grandioses sessions de Moda: 3 tarda y 9 vespre. — Exit complet de les quatre grans atraccions. — L'admirable y diminut artista

PETIT BERTIN

l'encis del públich. — Darrers dies del celebrat cubà

VEGA — Els trapecistes **LES FRANKLE'S**
Els atletes LES FRANKOKOS
Aviat, grans debuts. — Cada día estrens de películes

DIORAMA Avuy, dijous. Gran programa. Estrenes: «Fiesta en la Colonia Güell».

Asalto de una diligencia

«Las dos jardineras», «Medor y la pequeña Marica» y altres. — Venda y lloguer de películes.

SALA MERCÈ
Grans varietats a les grutes

Gran programa: «Senyoretes patinant ab faldilla pantalós», «La cucanya», «El fill de la reina cega» «Actualitats núm. 27», «Festa a la colonia Güell» y altres.

IDEAL - CINE
605 — GRANVIA-CORTS — 607
(entre Passeig Gracia y Rbla. Catalunya)

Cada sessió's perfuma y desinfecta la sala. Diariament estrena de dues o tres películes de les més acreditades marques.

Avuy, dijous, FESTIVAL PERA'LS NENS, ab un programa especial d'assumptes infantils: «La nit de bodes del apotecari» y «El Bebè prestidigitador».

Gran Café-Restaurant de Novetats.
Concerts tots els dies pels reputats professors Munner, Font, Valls y Lambert.

SATURNO PARQUE
PLAÇA D'ARMES DEL PARCH
Telèfon 2,160

Próximament obertura ab tota classe de diversions y sports moderns d'última creació.

Els Urals. - Montanyes Russes. - Water Chut. - Cabaret du Néant. - La vida en el Paraís y els Suplicis del Infern, Pal sigle XX, Llensament de gran sensació Aparell de diversions marítimes, Tir automàtich ab armes d'aire comprimit Fiober, Le fletxs dels cigarros, Telègrafo sense fil sistema Marconi, Grans concerts per la millor Banda militar, Café, Lleteria y horxateria de luxe, oberta tots els dies

Entrada principal pel Passeig de la Duana.

Imprenta de LA VEU DE CATALUNYA

HIPOFOSFITOS SALUD

cura ab èxit segur l'anemia, clorosis, debilitat nadiua y nerviosa. Es un remey heróich contra'ls dolors produits per menstruacions difícils y tardanes. Favoreix el desenrotllo dels nens, fentlos créixer robustos, y aumenta notablement la gana. Pera adquirir el llegitim y únich aprovat per la Reyal Academia de Medicina, deu demanarse

HIPOFOSFITOS SALUD, dels Srs. Climent y Comp.ª, Tortosa - De venda per totes les farmacies

Avisos

ELS TRAJOS
a mida que pagueu a 90 y 100 pessetes els trobareu iguals en tot, per 60 y 70 pessetes. Concell de Cent, 341, primer, segona. Sastre (entre Passeig de Gracia y Rambles)

Dida jove (27 anys) del sitl Aragó; immillorable llet. Rahó: Villarroel, núm. 88, primer, primera.

Vendes

Farmacia luxosa, bon punt y que produeix bon rendiment, vendre per 18.000 pessetes. Per escrit. Pi, número 9. Anuncis. — S. P.

Torra a Sarrià ben orientada; espaiosos jardins. Rahó: Riba, número 2, botiga, cantonada.

MOBLES de A. DIRAT
Exposició permanent de dormitoris, salons, menjadors, despatxos, etc. Grans magatzems ab 13 portes, Mendizábal, 28 y 30 y Sant Pau, números 50, 52 y 54.

Pollets. Ous pera incovar y gallines de rassa, les més productives y de luxe, del país y extrangeres. Salmerón, núm. 251. «La Avícola Barcelonesa».

Torra a la falda del Tibidabo, nomenada del Governador, ab preciosas vistes y alguna de roca, se vèn o lloga. Pera detalls: Rambla de Catalunya, 53, portería. Visible de quatre a sis de la tarda.

MAGATZEM DE CONFECCIONS
pera vendre, ab grans existencies en géneres pera senyora y senyor, magnífica instalació y numerosa clientela. Se vèn en tot o separat, tant els géneros com la estanteria, caixa de cabals, prempsa, etc. Rahó: Alt de sant Pere, número 23.

Compres

Alhajes or, plata, platí, monedes y dentadures, se pagnen preus molt alts, carrer Cardenal Casañas, número 8, botiga, Joseph Nuñez.

Dispeses

Casa de confiança desitgen trobar senyora ab una filla, a tota assistencia. Bou de la Plassa Nova, 18, 1.er De 1 a 4.

Anuncis

Més de 2500 persones
poden justificar avuy la perfecció ab que aquesta casa fa l'examen de la vista pera l'aplicació de lentes o ulleres. Si vostè té alguna dificultat als orguens visuals, vagi totseguit a

La Optica Medical
ahont, ab aparells matematichs, se li dirà si deu o no portar lentes; y com aquesta operació es completament gratis, no perdi temps.
Fabricació de cristalls y montures de totes classes, segons prescripció dels senyors oculistes. Venda económica de binocles prismàtichs y altres classes, sempre dels més avensats sistemes, y tot lo que a la óptica se refereix.
Boquería, 22-cantó Raurich

La Forsa y la Salut

A tots els malalts, a tots els convalescents y a tots els debils, el

VI DE BAYARD
PEPTONA FOSFATADA
els donará ab seguretat la Forsa y la Salut.—Dipósit en totes les farmacies.—Collin & C.ª—París.

Gelatina de Carn de Gallina
Aliment poderós pera las personas delicadas
Pots de cristall, 3 ptas.
E. Martignoles, Escudellers, 16

Lloguers

Gran local propi pera industria, per pessetes 300 trimestre. Rahó: carrer Abaixadors, núm. 11, primer.

Pis tercer pera llogar. Safreig, aigua y gas. Carrer Cometa número 6, portería. (Plaça Regomir).

Magatzem pera llogar
REGOMIR, NUMERO 8 BIS

Villa Tibidabo Al cim del Tibidabo gran edifici ab habitacions independentes pera llogar; hermoses vistes. Informes y detalls, Rambla de Catalunya, número 65, portería.

Bosch aprop Barcelona. Propi pera totes les estacions. Tocant a carretera y clos en 5 mojades. Aigua regalada. Se lloga. Rahó: Aribau, n.º 33, primer, xanfrá. — De 9 a 11.

Fábrica de Flors, Corones y Plantes

Visiteuse's nosaltres sens fotos
Antiga Casa. — T. COSTA. — Palla, 15 y 17, pral.

Diner SENSE INTERES ADELANTAT, se deixa sobre robes, joyes, mobles, géneros y altres objectes. Casa autorisada pel Govern y garantida ab el dipòsit corresponent.—Hi hà despatx particular. Mercaders, 10, pral., próxim Plaça Angel.

Serveys de la Companyía Trasatlántica

LINIA DE NOVA-YORK, CUBA Y MEXICH
El día 21 d'abril sortirà de Barcelona, el 28 de Málaga y el 30 de Cádiz, el vapor
Antonio Lopez
directament pera Nova York, Habana, Veracruz y Puerto Méjico.

LINIA DE VENEZUELA-COLOMBIA
El día 10 de maig, sortirà de Barcelona, el 11 de Valencia, el 13 de Málaga y el 15 de Cádiz, el vapor
Legazpi
directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Puerto Plata (facultativo), Habana, Puerto Limón y Colón, d'ahont surten els vapors el 1r de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, etc. S'admet passatge y càrrega pera Veracruz y Tampico ab trasbord a l'Habana. Combinació ab el ferrocarril de Panamá ab les Companyíes de navegació del Pacífich, pera quins ports admet passatge y càrrega ab billlets y coneixements directes. També càrrega pera Maracaibo y Coro ab trasbord a Curaçao y pera Cumaná, Carúpano y Trinidad ab trasbord a Puerto Cabello.

LINIA DE FILIPINAS
El día 26 d'abril, sortirà de Barcelona, havent fet escales intermitjes, el vapor
Alicante
directament pera Génova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Ilo Ilo y Manila, servint por trasbord els ports de la Costa Oriental d'Africa, de la India, Java, Sumatra, Xina, Japó y Australia.

LINIA DE BUENOS AIRES
El día 3 de maig, sortirà de Barcelona, el 5 de Málaga y el 7 de Cádiz, el vapor
P. de Satrústegui
directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

LINIA DE CANARIAS, FERNANDO POO
El día 2 de maig, sortirà de Barcelona, y el 3 de Valencia, el 4 d'Alacant y el 7 de Cádiz, el vapor
M. L. Villaverde
ab escales a Valencia y Alacant, el 7 de Cádiz, directament pera Tánger, Casablanca, Mazagan, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, demés escales intermitjes y Fernando Póo.
Retorn de Fernando Póo el día 2, fent les escales de Canarias y de la Península indicades al vistge d'anada.
Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables y passatgers als quins la Companyía dona allotjament molt còmodo y tracte esmerat, com ho ha acreditat en son dilatat servey. Rebaixes a families. Preus convencionals per camarots de luxe. Rebaixes pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expedeixen passatges pera tots els ports del món, serveys per línies regulars. L'empresa pot assegurar les mercaderies que s'embarquin en sos barcos.

AVISOS IMPORTANTS: Rebaixes en els nòlitis d'exportació.—La Companyía fa rebaixes de 30 % en els nòlitis de diferents articles, d'acort ab les vigents disposicions pera'ls serveys de Comunicacions Marítimes.

SERVEYS COMERCIALS. — La secció que d'aquest servey té establerta la Companyía, s'encarrega de treballar a Ultramar els mostruaris que li siguin entregats y de la colocació dels articles qual venda, com ensaig, desitgin fer els Exportadors.

LINIA DE CUBA Y MEXICH
El día 17 de maig, sortirà de Bilbao, el 20 de Santander y el 21 de Coruña, el vapor
Alfonso XIII
directament pera Habana, Veracruz y Tampico. Admet passatge y càrrega pera Costafirme y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia.
Pera aquest servey regeixen rebaixes especials en passatges d'anada y tornada y també preus convencionals pera camarots de luxe.
Agents a Barcelona: Ripol y Companyía. Dormitori de Sant Francesch, 25, principal.

AGENCIA UNGRIA

Establerta a Barcelona pera la informació comercial, cobro de crédits, registre de marques de fábrica y patents d'invenció, que porta 20 anys establerta y té oficines a Madrid, Barcelona, Valencia, Sevilla y Málaga, y corresponsals per tots els pobles de la Península y al extranger; molt acreditada per tot Espanya per sa antiguitat, importancia y rectitut, s'encarrega de donar informes de tota els comerciants tant espanyols com extrangers mitjansant la següent

TARIFA

Un informe solt sobre Espanya	2	pessetes.
Carnet de 25 butlletins	50	»
Carnet de 50 »	90	»
Carnet de 100 »	150	»
Un informe sobre Europa y Africa	6	»
Un » » América	10	»

PROPIETAT INDUSTRIAL

Una patent d'invenció	150	pessetes.
Una » d'introducció	125	»
Una marca de fábrica o de comers.	100	»
Un nom comercial	85	»

Tenint sa casa central a Madrid, gestiona també'l despatx d'expedients en els Ministeris y demés Centres oficials y s'encarrega d'obtenir certificats d'últimes voluntats y de penals, legalisacions de documents en els Ministeris d'Estat y de Gracia y Justicia y Consulats, y del cumplument d'exhorts mitjansant condicions molt ventatjoses. — Demaneuse preus y condicions a D. Agustí Ungria, Rambla de les Flors, 19, Barcelona.

SALUT — FORSA

IDEAL DE LA MEDICACIÓ RECONSTITUYENT
Reconegut per les més notables Acadèmies y publicacions médiques
Adoptat pels Hospitals, Clínicques, Dispensaris y Sanatoris ANTI-TUBERCULOSOS del nostre país y extranger, per reunir les excepcionals qualitats d'esser un potentíssim accelerador de la NODRICIÓ y Regenerador complet de l'APARELL RESPIRATORI

"HISTOGÉNICO" PUIG JOFRÉ
:: PREMIAT en la Exposició del Congrés Internacional de la TUBERCULOSIS de 1910

Ab son ús *aumenta ràpidament la gana* y el *poder d'assimilació*, desapareixent radicalment la *febre, los y esputs purulents* dels Tuberculosos. Es el tractament més eficás en la curació de totes les afeccions consuntives, restablint totseguit l'organisme en tots sos estats de *debilitat ó agotament general*
Indicacions principals { *Tuberculosis, Anemia, Neurastenia, Linfatisme, Bacilosis, Escrofulosis, Paludisme, Convalescencies, etc.*
Obtingut naix les formes SEMPRE INALTERABLES: *emulsió, elixir, granulat*
Frasch: QUATRE PESSETES
VENDA EN TOTES LES FARMACIES, DROGUISTES Y CENTRES D'ESPECIALITATS
Agents exclusius pera Espanya: Srs. J. URIACH y C.ª, Moncada, 20, Barcelona
VIGOR — JOVENTUT

3 DUROS La Permanente — La Permanente
INDISPENSABLE PERA DORMITORIS
CADIRA-RETRETE AUTOMÁTICA
Veritable adorno en qualsevol habitació per la seva elegancia y comoditat, a 4 duros ½
7 PLASSA UNIVERSITAT 7
LA PERMANENTE

Desde l'any 1886, té establert el sistema de no facturar cap género que no estigui abonat

CATARRO dels NOYS
L'ANTI-CATARRAL BORBONET, es el veritable específich acreditat pera curar en pochs dies la COQUELUCHE y BRONQUITIS y tots mens de tos de les criatures
Dipósits: Farmacia del autor: Carders, núm. 44. — Doctor Andreu. — Sr. Indot y Rambla de les Flors, número 4.

MAQUINES, UTILS Y FERRAMENTES
DE PRECISIÓ
FRANCISCO LAYRET - Passatge Madoz, núm. 1, pral.

EL INDIO
CÁRMEN 24 BARCELONA
Temporada d'ISTIU
Rebut el complet assortit de novetats LLANERÍES, SEDERÍES y FANTASÍES DE COTÓ
Extraordinari assortit en Estampats
Secció de Teles a preus antichs
Madapolans Tolrá existencies en totes ses classes

Fenol Comeleran
Es el millor desinfectant, anti-epidémich, anti-hemorràgich, cauterisador y insecticida — El preservatiu más eficás contra
Cólera, Febre groga, Tifus y Verola
Cura desseguida les cremades, ferides, perellons, varisses, sarna, brians, picades, mossegades, mal de caixal, etc. Vegi el Manual que acompanya a cada ampolla. Se ven en totes les farmacies y droguerías. Dipòsit Central: I. URIACH Y COMP.ª Moncada, 20.

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes.-Art antich y modern.-Pedagogia artística.-Museus y Coleccions.-Art nacional y extranger.-Curiositats barcelonines.-Ressenya de conferencies.-Exposicions locals y forasteres.-Llibres y Escoles. Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

Sant Jordi, el drach y la Donzella
Per Edward Burne Jones.

Qualques modernes representacions de Sant Jordi

La gent que ha teorisat sobre coses d'art, devegades, aixís, de sobto, ha volgut llençar l'afirmació concreta de que la tema del artista se limitava a la simple reproducció o invenció de formes y actituts entre elles atmonisades, les quals, si permetíen al especlador el dret de rebre d'elles sugestions, no semblaven pas permetre al artista el dret d'ajudar a aquesta sugestió, o, simplement el dret d'explicar pel clar un tema, una historia, un acontecimment de la vida o de la llegenda.

Tan matéix aquestes afirmacions, han violentat un xich el mon del art; però elles, creyem que, ben comptat, no tenen altre valor que l'd una emfujosa lley sense naturalesa viva, nascuda de la reacció contra l'anècdota sentimental que en dies de trista memoria en el nostre mon artístich, va omplir les grans teles de «La Despedida del Soldado», o el quadre d'historia.

Hem apuntat aixís aquesta negació de valor real, a n'aquesta teoría radicalissima contra l'anècdota, perque, en veritat, d'obeiria, els nostres museus y els de tota Europa, quedarien buits de teles, car en els dies de major plenitut artística del mon, la pintura no ha sigut més que un medi d'explicar coses, y ha calgut devallar a molts baixos nivells de malaltiç materialisme pera desembra-

Vista frontal del pacul del Bisbe de Vich
modelat per en Joseph Llimona

car les formes de la naturalesa de tota significació y de tota gracia interna, y de tot valor representatiu als ulls dels homes, pera deixar simplement el seu valor formal, més o menys atractiu.

Aixís, hem vist a França, ahont, per culpa potser de la cursilería anecdótica d'altres dies, aquestes teories hi han prés més peu que enlloch, que-ls moderns artistes, ab l'excusa o no de buscar procedments, ens han servit una racció infinita de dònes pentinantse, dònes vestintse, dònes tentse la toilette, dònes menjant pomes... es a dir, rès més que excuses pera pintar quadres.

No han mancat per això en el propi país, en els mateixos temps, pintors com aquell Maliet, y aquell Puvis de Chavannes, y aquell Enrich Martin, y aquell Cotet que, ben desembraçats de tot prejudici, pintaven allò que la llur ànima els deya, y acudien a l'anècdota, fins al nivell elevadíssim, d'aquella sublim anècdota tràgica que, com un retaule gloriós, Cotet presentava als ulls del públich, ab el nom de «En el país de la mar», hont al volt del cos magnífich del náufrech adolescent, les dònes ploren com a doloroses de Memling, y els homes s'agrupen com imatges mitgevals atretes pel misteri de la mort.

¿Y el gran Burne Jones, donchs?... ¿y la pintura holandesa?... ¡Ay! ¿y l'auca de la vida del poble grech que s'escorra pels frisos del Parthenon?...

No cal pas citarne més pera demostrar que tota violencia, tota lley humana massa concreta, tota ciencia determinativa, davant del misteri del art, cau y s'enfonza, perque l'art no necessita més lleys que les profondes lleys universals, que emanen de la divinitat, ni altra subjecció, que la que ell mateix acata, quan neix de l'emoció, de l'adoració.

Nó; l'art no necessita lleys que li dictin els genres que son bons y els que son dolents: l'art, simplement, necessita artistes, y això que podría semblar un sentit d'anàrquica indisciplina, podeu ben creure que no es més que un sentit de supedinació a les altes normes que governen el tot de la nostra vida, les taules de la qual, perdudes en el misteri, ni-ns cal esbrinar, ni crech que may arribessim a esbrinarles.

¡Oh, la multitut de petits dictadors y definidors! Ella, nascuda sota l'ombra de les regles neoclàssiques, educada en les sabies aules de la sabiduría neòdica, oblidada de que-ls capitells corintis eren dolces imitacions de la Natura, ha perdut el sentit de les corrents vives que lliguen tot el mon nostre al de les coses universals vives y palpitantes, y ab el compàs y el regle, ha dibuixat caixons de classificació, y ha anat enquebint en ells tot lo que bonament ha pogut... Quan ha vingut el dia que, dintre un home el mon s'ha resumit de manera diversa, a totes les maneres classificades, els dictadors vanitosos, els uns han rebutjada la nova especie, y els més humils s'han limitat a fer un caixó nou.

Però, fins en la botànica, aquest procedment del herbari, no té més significació que-l d'un treball de classificació més o menys útil, y, sobre tot, de valor tranzitori.

En la rica varietat de la vida, el matiç, l'entremitg, es la major gracia; y es aixís, la major gracia, perque el es l'agermanament, l'unificació, l'encadenament de totes les coses, en aquest gracios encadenatge en que cada anella se mostra essent com es, germana unida fortament a sa germana.

Mireu solament lo que ha pervingut d'aquestes metòdiques classificacions, y compendreu tot seguit el seu valor fatal, al considerar que elles han portat l'especialisació, y aixís hem vist entre nosaltres l'especialista en retrats d'home, l'especialista en retrats de dona, l'especialista en bodegons, l'especialista en temes militars, etc., etc.

La crítica, ab aquesta especialisació, també ha rebut del mal que tota lley errada porta en sí, y ha erigit una serie de talents dintre-l seu genres; talents relatius, es clar, d'homes amanerats, coneixedors dels truchs de l'especialitat, que pinten les pomes o-ls sabres, no tradunt lo que en un moment d'observació, colat en l'alambich de l'ànima han vist sinó puntant el punt blanch de brillantor que saben com a bona gent coneixedora del material que tenen les pomes, y les eines brillantes dels soldats.

***

Però, tal vegada me-n so anat massa enllà de lo que volía, y seguint el fil d'aquestes lleugeres deducions, sense donarme compte, m'apartava y apartava al lector, del tema proposat. No obstant, calía abans parlar breument d'això que hem parlat, car la llegenda de Sant Jordi es un fet esplendent, y les maledicions llençades contra l'anècdota haurien tal vegada, si no haguessim intentat una lleugera protecció, esquitxat ab el nom de lo anecdòtich, les magnífiques representacions que del Sant cavaller de Capadoccia y de sa llegenda, d'etern valor simbòlich, de viva actualitat en tots els temps, ens ofereixen els més celebrats mestres idealistes dels nostres dies, afirmant l'inutilitat de tot reglament o de formulari en coses d'art.

Cal, no obstant, observar davant les representacions que de Sant Jordi ens donen els moderns pintors, que en ella no esdevé may, en els nostres dies, el cas d'anacronisme, que d'una manera tan sabia, ha comentat aquests dies el nostre estimat amich y colaborador don Vicens de Moragas, a propòsit de les pintures de Frederich von Uhde, en aquestes mateixes columnes; nó, la llegenda de Sant Jordi, tal com ens la donen en en Burne Jones a l'Anglaterra, ab tots els seus deixeples, com l'Anning Bell, y en Nelson; tal com ens la dona l'Alemanya modernissima, ab en Frederich Erler y els joves munquesos, tal com el gran Besnardens la dona a la cúpula del Petit Palais, a França, y tal com ens l'han donada a Catalunya, els nostres Llimona, en Riquer y en Triadó se manté en tota sa gloria arqueològica, ab tota sa pompa d'armadures mitgevals, tal com l'adoració mitgeval de l'ordre dels cavallers, va aixecarla a la veneració y al patronatge, anacrònicament també; tan anacrònicament com l'Uhde o en Besnard en els nostres dies, o els pintors de l'Edat Mitjana y del Renaixement, en altres temps, representaren les escenes del Evangeli.

Però, la gloria del Sant, es purament mitgeval, y a nosaltres, ens es costós acudir al veridisme, y refer l'imatge del noble cavaller de Capadoccia, ab el seu vestuari corresponent.

El nostre Sant Jordi, es mitgeval: hèroe y Sant, edificat per sa llegenda ab totes les gracies oxivals de les nostres totes les gracies ogivals de les nostres veridisme, que ha vestit al Fill de Deu ab brusa y espardenyes, o ab la toga del mestre de manyons, y ha pintat a sa Santa Mare, ab vestit de menestrala dels nostres dies, ha arribat a destruir l'hermós espectacle de les representacions mitgevals del Sant Patró de Catalunya.

Erler, no obstant y modificar a sa manera el vestuari, no esborra, sinó que, al revés, afirma la procedencia mitgeval del personatge. Interpreta, en aquest Sant Jordi que publiquem, l'esperit de la gótica indumentaria, y ofereix el cas model, de que no es el detallisme en l'indumentaria, ni la sabia coneixença històrica dels tallers d'artistes ben documentats, com foren els dels nostres vells pintors d'historia, lo que pot sugerirnos una época determinada.

Y l'Alemanya, especialment en els temps moderns, ens ofereix una serie de casos similars al de Erler, ab el seu Sant Jordi, manera aquesta d'evitar de una faisó justíssima l'anacronisme, representat entre nosaltres per Fritz von Uhde, y del qual no acabem pas d'ésser partidaris.

Els nostres dies, interpreten les époques passades a sa manera. Conèixer profondament una época, es per un home modern, véurela desde-l punt de vista dels nostres dies, ab el reflexe de la nova llum, y es simplement ab aquest reflexe, que l'hem de tornar a nosaltres, fentla revíure d'una manera armònica, ab la nostra vida.

Jo prefereixo el decorativisme interpretatiu de Erler en el seu Sant Jordi, al realisme anacrònich d'Uhde, y sobre tot a n'aquell quadre penosíssim de «La Magdalena a casa del Parisenche», de Beraud que Robert de la Sizeranne, tant justament reprodueix en son llibre «Le miroir de la Vie».

Hi va, d'Erler a Uhde, tota la gran distancia que m'du del realisme al idealisme, y en lo que respecta a la llegenda del Sant Jordi, es particularíssim veure com en els nostres dies, ningú, que jo sàpiga, y ho he buscat per tots els medis, s'ha atrevit a oferirnos el penós espectacle d'un cavaller vestit ab trajo de jockey, matant el drach, qui vol atanyer la damisela dels nostres dies, guarnida ab vestit de societat.

Es clar, que hi hà d'entremitg tot el valor llegendari, tota la pompa arqueològica dels guarniments, que allunyen aquest tema del que ofereixen les humanes descripcions de l'Evangeli... però, comptant ab això y tot, ningú ha recullit el valor simbòlich de la llegenda jordiana, que es la lluita del Bé contra-l Mal; concreció de totes les religions y de tota moral, pera traduirlo ab formes nóves, que remembrant el fet de l'heròica lluita del jove cavaller, puguin assimilarse a les modernes representacions del Evangeli.

El fet es aquest; ara, deduir perque-l fet ha esdevingut, es tema que no cabría pas en un lleuger article periodistich, y que obligaría a escudrinyar fins a lo més pregon, una infinita serie d'exemples que ara vagament ens venen al davant.

Però-l fet es aquest, y en els fets hi sol haver una pregona raló de lògica, que no cal explicarla pera conèixerla.

Sia com sia, jo, que no sé quedar del tot content davant les sentides representacions evangèliques de Frederich von Uhde, me-n sento molt al veure el meu Sant Jordi, el nostre Sant Jordi, pintat per Erler a la moderna Alemanya, per Besnard a França, fa pochs dies, pel gran Burne Jones a l'Anglaterra, y pel nostre Llimona, que n'ha feta una interpretació magnífica, armat de sa armadura y de sa espasa, lluitant en el plè dels nostres dies com un Siegfried, contra-l drach llegendari, representació del Mal secular.

Ell, aixís partint de les cavalleresques dignitats mitgevals, es una actualitat viva a la nostra terra, que s'arrup en acoquinaments de provincia, sota l'urpa del drach llegendari. Ella es la donzella que el cavaller deslliurarà... y jo crech, que la nostra deslliurança, ha de venir de l'Edat Mitjana, com el Renaixement de la Italia vingué del mon antich.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

Conferencia Puig y Cadafalch a Terrassa

Organisada la conferencia pel Centre Excursionista d'aquesta ciutat se va celebrar el dissapte en el saló d'actes de la Joventut Catalana, vegentse concorregudíssima d'elements amants del art, que ocupaven tot el saló.

Va començar el senyor Puig y Cadafalch manifestant que, invitat pera aquell acte, no havía tingut inconvenient en fer historia del art.

Ens presentà a grans trets l'obra artística que fan els Governs de les nacions poderoses d'Europa, ahont destinen grans cantitats pera adquirir nous exemplars, citant a Alemanya y Anglaterra, que en els seus presuposts figuren cantitats importants pera conservar l'art antich. Va recordar seguidament el poch interés que tenim nosaltres pera conservar nostres iglesies de Sant Pere, que, sense ser d'un valor artístich extraordinari, venen contínuament persones extrangeres a estudiarles, per la gran importancia que representen, donat el lloch y el moment historich en que s'origiren y la transcció que representa del art pur Romà y subsegüents.

Entrant en antecedents del assumpte, va fixar la seva idea en que l'art Romà arribava fins les costes del Mediterrani, portant a tots els àmbits del món conegut la civilisació, fent un esfors pera constituir l'art antich Romà, imposantse en nostre país ahont arribaren en naus denominades de «Testeria», que es com si diguessim ara trasatlàntichs, trobantse en nostre país un art tan primitiu, tan embrionari, que les famílies més pobres d'avuy no-ls admetríen per ridícules; però ve un moment que l'Imperi Romà se romp y desapareix invadit per gent barbra que entrà poch a poch, y un cop instalats se posen a actuar y s'allisten com peons soldats, apropiantse la llegislació Imperial y vivint al ambient romà.

Ademés l'art romà va sofrir una transformació grandíssima al caliu de les naixents idees del cristianisme, el qual, repudiant tota classe d'escultuaria que representava als déus y diversos ídols del antich paganisme y necessitant grans naus ahont refugiarse una nombrosa reunió de fidels, feu que-ls reduits temples romans resultessin inútils per insuficients, aixís com els grans circhs y teatres resultessin també edificacions abandonades per encarnar costums barbres que repudiaven les redemptores idees del Crucificat, desaparexent les maravelloses construccions sumptuosíssimament decorades, pera aixecar edificis més modests, però que satisfessin més complertament les necessitats de la época.

Seguidament ens projectà les obres més notables d'Orient, Roma y costes d'Italia, sobresortint la Basílica de Ràvena, Sant Vital de Idem, Alcalà de Samá, iglesies de Sant Demetri, Sant Climent de Roma, Tomba de Teodorich, Mezquita de Córdoba, mosaichs, figures y cúpules, donant infinitat de detalls, tots ells interessantíssims, que foren escoltats ab profond silenci pels amateurs del art. Recordà també que a León y a Palencia encara queden alguns edificis extranys ab archs de ferradura molt semblants a nostres iglesies.

Va acabar la seva notable conferencia aludint a la seva última, donada en el teatre d'aquesta ciutat, y demanant el concurs de tots els terrassenchs que siguin amants del art, pera que ajudin ab el seu esfors a fer excavacions prop de les iglesies de Sant Miquel y de Santa María, de quals excavacions no dubta que-n treurem molt de profit, ja que, de lo contrari, serà vergonyós que vinguin persones extranyes a ferho pel seu compte.

La próxima Exposició

Demà passat ha d'inaugurarse la VI Exposició Internacional d'Art. Rès més que una vaga impresió de lo que sorá podem tenir en aquests moments, en els quais no tenim altra feina que la de donarnos a l'alegría del acontecimment.

El recort que guardem de l'Exposició passada, fa esperarnos ansiosament la primera visita a la que s'ha d'obrir demà passat, car si d'aquella, que tan bon recort va quedarne, nasqueren protestes, es de creure que dites protestes hauràn encara aixecat a més al nivell el certámen internacional que celebrem ara, tota vegada que molts dels protestataris d'al shores, avuy ocupen llochs dintre la comissió, desde-ls quals hauràn pogut evitar totes les manques que la comissió de la V Exposició pogués tenir; les manques que-ls feren protestar.

Jutjant, donchs, ab aquests sols elements, els únichs que podem tenir en aquests moments, y per les informacions provinents de la Comissió de l'Exposició, que hem anat publicant, l'Exposició pròxima ha de ser magnífica, y molt superior a la passada, lo qual no es més que un motiu de satisfacció per la ciutat, y pels organisadors de l'anterior, que lograren reunir aquí obres de Rodin, Besnard, Puvis de Chavannes, Monet, Cottet, Morisset, Zuloaga, Burne Jones, Nicolson, Bartolomé, Rembaud, Meunier y tants y tants altres mestres célebres del art europeu, junt ab aquelles sales esplèndides dels aiguafortistes belgues, dels anglesos, etc.

Per lo demés, el nostre optimisme es lógich.

Quan en un país les exposicions escassejen com en el nostre, la máquina de ferles, el sistema, se rovella, y això fou una de les grans dificultats de la Comissió de l'Exposició darrera, dificultats que la comissió actual haurà tingut ja vensudes de bon principi, tota vegada que eren encara entre nosaltres disposats al treball; en Riquer, organisador de la bellíssima sala d'Anglaterra, que va portarnos el Brangwyn, ab ses pintures y aiguaforts; l'Utrillo, que tanta bona feina va fer a França, mostrantnos el dicle dels impresionistes, apenes

Sant Jordi y el drach
Pintura mural de Frederich Erler.

Sant Jordi
Estudi d'Albert Besnard pera la composició «L'Art Cristià», que decora la cúpula del Petit Palais.

coneguts entre nosaltres, y tantes altres personalitats del mon artístich que anaven pel mon ab la representació de Barcelona.

Y fa suposar que la comissió actual tindría aquestes dificultats de l'organisació vensudes, per quant, no solament no ha aprofitat els elements que colaboraren en l'altra exposició d'una manera tan directa y amorosa, sinó que ab l'intent, segurament, de descobrir nous tresors per Europa, ha enviat dos comissionats, coneixedors sens dubte de més pregona manera de mon artístich europeu que-ls qui hi anaren l'altra vegada.

Això hem de pensar de l'enviu dels senyors Vázquez y Maynar per Europa, car sería una lleugeresa de la comissió, que no podem creure hagi comesa. Enviar a fora gent poch entendada y poch relacionada ab els grans artistes moderns y ab els grans centres del art mondial, tenint com tenien a sa disposició les persones que en la anterior exposició varen cuidarsen, les quals ja-n sabien el camí.

Hi hà dret a esperar, donchs, d'aquests nous elements, coses nóves, y encara que s'hagin lleçat al volt punxaguts comentaris sobre-l viatge dels comissionats, la respectabilitat dels senyors de la comissió, no-ns permet emburens d'aquest punt d'optumista espectativa en que estem situats.

La vida periodística ens posa, certament, en un lloch ahont afluexen les onades produides per les invisibles corrents soterranies que s'agiten sota-ls tràfechs d'organisació de l'exposició y a n'aquestes hores tenim les mans plenes de cartes de protesta de gent que té les obres rebutjades, d'escrits més o menys violents, de queixes que-l firmant considera justes, y entre paraules cullides al volt, y comentaris que's fan en els rodles d'artistes, y escrits més o menys violents que-ns cauen avuy sobre la taula, podem veure que hi hà una certa agitació llastimosa, tant en el càs de que tinguin rahò els que's queixen, com aquells a qui les queixes van dirigides.

L'admisió de les obres es el problema de totes les exposicions de tot el mon.

El rebutjat sempre's considera postergat, y se queixa, però quan se queixa sense rahò, la queixa no té cap valor... Ara, quan la rahò hi es, ja es altra cosa.

Sigui com sigui, sembla que-l Jurat ha rebut, d'amunt, la presió de les recomanacions; d'aquelles recomanacions que no's pot dir que no (d'aquelles recomanacions com la que acompanyava un retrat, de color morat, del senyor Serradara, que va figurar en la Exposició de Retrats...) y, naturalment, l'admissió d'una obra mitjana o dolenta, que entra per recomanació, obre, justament, la porta a totes les de la seva categoría.

Ademés, en aquest Jurat, s'havía donat entrada als representants dels artistes joves, y els noms prestigiosos dels que dits artistes havien nomenat com a representants, ja feyen suposar per endevant batusses fortes, contra dos criteris que's trobaven l'un enfront de l'altre.

Es clar que entre aquests dos criteris hi hà el dels homes venerables d'esperit obert, que constitueixen els saludables matissos intermitjos, tan necessaris en els moments de l'agitació que condueix als fatals radicalismes... però, aixís y tot, la guerra a dintre hi hà sigut y els vots en contra dels dos representants jovenívols han sonat devant tota obra que als seus ulls no merexía acceptació.

Però-ls vots son vots, y els criteris criteris, y la majoría guanya... Però això de cap manera pot fernos desesperançar del èxit de la Exposició. Al revès, desde-l nostre lloch de periodistes, creyem avuy, ab tot y les veus que s'alcen, que Barcelona se podrà mostrar satisfeta d'aquesta festa.

Aixís tenim dret a esperarho.

FLAMA.

Curs Miquel Angel a Terrassa

Segona jornada de Miquel Angel

Heusaquí el resum de la tercera conferencia den Joseph Lleonart, donada el passat diumenge, a la Escola Industrial de Terrassa, devant d'un públich numerosíssim, que va aumentant de diumenge en diumenge.

Com en les Piçons anteriors, el resum que publiquem era repartit al entrar el públich a l'aula:

«S'iniciarà aquesta conferencia seguint la carrera del artista del 1492 al 1512, o sía dels seus 17 als 37 anys. Es aquesta segona época en sos començos una continuació del renunciament personal y l'afany d'exactitut sumisa peculiars al Miquel Angel aprenent. Fidels a n'aquesta opinió se separaràn en quatre agrupacions les obres que produí als començos d'aquesta segona jornada, segons la influencia del sumís aprenentatje que en elles s'hi endevini: Primer, obres palesant l'estudi de la estatuaria antiga.—Según, les que excedeixen en mèrits d'anatomia de qual estudi Miquel Angel fou afectíssim durant 12 anys.—Tercer, obres hont s'hi revela lo apres per Miquel Angel en les copies dels frescha dels grans pintors de la escola toscana.—Quart, obres d'origens menys evidents.

Pró en mitg d'aquesta época de subordinació se'n desplega un'altra que ve a éssor la de les revelacions y de desvetllaments en la creació den Miquel Angel, aixís com ho es també en ordre als seus

Perfil del bàcul episcopal del doctor Torras y Bages
Modelat per en Joseph Llimona.

afectes. La personalitat original ha arribat a sa maduresa. En algunes figures de la capella Sixtina, se demostra-l primer crit del domini, y després en les primeres estatues per la tomba de Juli II esclata en sa manifestació apropiada y en tot son preu. Aquestes figures ja despresés de qualsevol tradició de paganisme o misticisme se distingeixen per la forta novetat que en elles cobra-l cos humà, en cada geste, en cada aspiració. Els estats de dolor, de reflexió, de repós, de voluntat, son representats d'una manera tan depurada y definitiva que cada figura resta com a símbol perfecte y althora com a cos perfecte, més que perfecte sublimat, y ab tot no caiguent may en lo fantasiós ni en lo filosòfich. Son les figures den Miquel Angel com a éssers ab una ànima doble, la de la veritat sensible simpàtica a la nostra carn y de més a més la del hàlit poderós d'una personalitat creadora, y no sabem quina d'aquestes dúes ànimes es la que més fort ens lliga a la obra.

Se descriurà, en aquest moment de la tercera conferencia, la Capella Sixtina, primera gran obra pictórica de Miquel Angel, y entorn d'ella s'observaràn les alternatives d'acció y reacció que en el seu ànim se succeeixen enfront de les dificultats de técnica. Derivant d'aquest cas se veuràn les lleys d'acció y reacció aplicades a altres casos humans.

Al desvetllament de la originalitat creadora, hi correspón en la vida passional de Miquel Angel el desvetllament del orgull que sent per aqueixa propia personalitat la passió capdal que té d'ocasionar en gran part la ruina dels més bells projectes del seu art. Entorn d'aquest amor propi, d'altres manifestacions del temperament miquel-angelà venen a agruparshi: la cobardía, la terquedat inofensiva però pahorosa, la manía, d'esdevenir pobre, els terrors pànichs. Des-

PRIMERA MEDALLA: BARCELONA 1907

TALLERES: Carrer Sarriá, 88

Gran premi
Londres, 1907.
Gran premi
Madrid, 1907
Gran premi
Saragossa, 1908
Gran premi
Venecia, 1908
Gran Copa
Venecia, 1908
Gran premi
Paris, 1903
Membre del Jurat
(Fora concurs)
Paris, 1909

Institut Cristiá d'Arts Decoratives
S. CALSINA - Casa fundada l'any 1872
M. DOMINGO PERIS, ESCULPTOR
Tallers d'escultura religiosa
EXPOSICIO Y TALLERS 62, Passeig de Gracia, 62
PINTURA - DECORAT - Reproduccions Artístiques

Galeries del FAYANS CATALA
Grans salons pera Exposicions artístiques
SANTIAGO SEGURA S. en C.
Porcelanes artístiques y Vaixelles. — Majóliques. - Pisos vidriades. - Rajoles. - Cristalleria. Bronzes y altres metalls artístichs. - Perfumeria, marca «Parfumerie aux Fleurs»
Teléfon 1884 BARCELONA Corts, 615

Llibreria Nacional
Y EXTRANGERA
72, Rambla de Catalunya, 72
(Devant del monument den Clavè)
Kunst und Dekoration, 3 números ab més de 300 lámines, pessetes 3.
Decoración del Interior, 3 números ab unes de 200 lámines, pessetes 3.
Simplicissimus, 30 números, pessetes 3.
Fugend, 6 números, pessetes 1.
Gran assortit en reproduccions artístiques

OBRA NOVA
Cuidados que exige la primera infancia
pel Dr. D. Jordi M.ª Anguera de Sojo, metge del Seminari Conciliar de Barcelona. — Premiat del doctor D. Isidor Pujador, metge de la Casa de Misericordia de Barcelona.
Es escrita pera salvar als nens durant sa primera infancia, periode en que la mortalitat arriba al máximum, de les malalties que'ls amenaça y en conseqüencia de la mort.

PUBLICACIONS ARTISTIQUES EXTRANGERES
Sucessor de J. M. Fabre
Emili Moncanut
Arquitectura - Escultura - Pintura y Belles Arts en general.
Portal del Angel, 6 y 8
Venda exclusiva de la revista italiana Modelli d'Arte Decorativa

Pere Reig y Fill
MOBLES Y DECORACIÓ
PASSEIG DE GRACIA, 27
CASA FUNDADA EN 1852 BARCELONA

Gran Taller de GRAVAT
Baguñá y Cornet
Bonavista, 30
BARCELONA
Encàrrechs: Cardenal Casañas, 4

sota'l sol radiant de sa originalitat comença a ovirarse'l llach de tristesa que formant el fons de l'ánima de Miquel Angel torna ombríu tot lo que d'ella's nodreix. Desde ara'ls enemichs esterns seràn pera l'artista menys de témer que'ls que ell allotja dins seu mateix.

També s'anotaràn entremitg d'aquesta tercera conferencia les malalties de Miquel Angel, els seus bens de fortuna, y la explotació que exerceixen en ell els seus pares, germans y servents copdiciosos del seu diner, además els insults y mutilació dirigits a alguna de les seves obres, tot això en lo que comprén els anys corresponents a n'aquesta jornada.»

El professor Lleonart, qui de día en día ha anat guanyant ab el seu profond treball l'atenció del públich, fou molt aplaudit al acabar sa tercera lliçó.

El Greco o el secret de Toledo (1)

(Continuació)

La vida del Greco

En el Cigarral de Buena Vista, el Greco, cada nit tornava a trobar els selectes esperits, els més graciosos esperits de la ciutat y les belles filles de Toledo que, segons un amich pietós de Santa Teresa, «diuen més en una paraula sola que un filosoph d'Atenas en un llibre». Allí va veure passar al costat d'aquest Tirso de Molina, l'admirable dramaturch de la llegenda de «Don Juan», a Lope de Vega, capellà excelent y genial fabricant de comedies de capa y espasa, la fuga amorosa del qual seria pueril vituperar;—al pare Ribadeneira, l'amich y el biógraf de Sant Ignasi de Loyola;—a Fra Hortensio Felix Paravicino y Arteaga, de l'ordre de Trinitaris, qui va escriure noveles líriques, místiques y subtils; al sabi jurisconsult Covarrubias;—al poeta Ercilla, conqueridor, deixeple de Staci y de Lucà, primer explorador de la Patagonia, qui va cantar els seus esplets en un poema «més selvatge que les nacions que'n constitueixen l'assumpte»;—a Baltasar Gracian, prosista obscur, tan diluit com profón, que pintava les romàntiques escenes de la vida pera contribuir a l'educació dels hèroes;—a Góngora, mestre de tots, famós capellà de Córdoba, de ferotge patriotisme, de ferotge fè, que componía noveles moresques, fredes, guspirejantes y brodades fins a lo infinit;—y finalment, a Cervantes. Y pels mateixos anys, Santa Teresa, a Toledo, feya obra de fundadora y de poetesa genial.

El Greco ens ha deixat els retrats de un cert nombre de tals personatges. Me plau sommiar un saló, del Cigarral de Buena Vista restaurat, ahont estessin tots reunits, cardenals, poetes, coronats de llor, metges, juristes, dones novelesques, innombrables monjos y senyors, tota aquesta societat de Toledo, avuy esbargida per les colecciones privades o públiques. Y jo ja sé a qui donaría la presidencia d'aquesta grave assamblea: al benaventurat Joan d'Avila, l'autor de aquest famós llibre de direcció espiritual «Audi, Filia», que ell va escriure pera empènyer a una dama d'honor de la reina a renunciar del mon, desenrotllant aquest sant pensament de les Escriptures: «Escolta, filla meva, oblida el teu poble y la casa del teu pare, y el Rey concebirà amor per ta bellesa». El retrat d'aquest gran místich estaría bé pera presidir semblant cenacle, expressió la més alta del sigle d'or espanyol, y al mateix temps ens tornaría a portar al pensament religiós, que sembla ésser la mateixa essencia del talent del Greco.

El pintor del «Enterrament del Conde d'Orgaz», va morir pels volts dels 76 anys. En els registres de la parroquia de San Bartolomé de Toledo s'hi llegeix: —El dia 7 d'abril de 1614, va morir Domenico Greco, sense fer testament. Fou enterrat a Santo Domingo el Antiguo. Que Deu tingui la seva ànima». Sabem per en Joseph Martinez, qui va redactar els seus «Discursos sobre el Arte» poch temps després, que'l Greco, al morir, deixava «per tota riquesa dos cents quadres esboçats», que son els que veyem passar alguna vegada o altra, fent vacilar la confiança nostra sobre la solidesa de la rahó del artista.

El Greco va precedir de dos anys a n'en Cervantes en la tomba. Aquesta data es un dels pochs punts positivament fixats de la seva biografía. Els seus dies son velats, obscurs, ja que no es més conegut en els seus dies de gloria que en temps de la seva jovenesa; el temps ha recobert d'ombra molts aspectes del seu geni; y un arriba a convèncers que, pera descobrirr aquest enigmàtich personatge, no hi hà com anar a sommar devant dels seus quadres, per altra part difícils d'ovirar en l'obscuritat y sota la pols de les tenebroses capelles de Toledo.

Hores toledanes

Jo no provaré de descriure aquella Toledo que va veure'l Greco a finals del sigle XVI. Aquestes brillantes evocacions, anàlegues a cavalcades históriques, porten poch profit a l'ànima. Y no poden durnos al cor de la materia que tractem. Pera fernos sensibles les influencies morals que va passar el Greco, provaré més modestament d'expressar el meu sencer amor a la ciutat seva.

A Toledo hi he viscut certa especie de vida tota abandonada a les influencies del lloch y tal com, segons la meva memoria, determinades hores, mires venen a aproparse vora'ls quadres del Greco, formant un seguici a les seves obres. També voldría jo, ab abondancia y quantia sense ordre, parlarvos de Toledo, y sobre del assumpte permètrem trenta digresions que sempre ens portaràn a millor compendre'l Greco.

¡He esperat massa temps! ¡En altres dies, ab quina eloqüencia hauría dit el meu amor, quan el sentia! Avuy deploro, per por de tenir pochs mots, haver aplaçat l'expressió de semblant flama.

Si encara estimo a Toledo, es sobretot per haver sigut una gran part de la meva vida.

Per tres vegades vaig còrrer a sentir les cansons d'Espanya. Desde la frontera m'esperaven aquestes cansons que desvetllen la tristesa pera demanar resignació. Totes estaven arrupides, me'n recordo bé, en un recó d'estacioneta. Per Burgos, tan freda y gòtica, per Valladolid, ahont geuen totes les nines de sagristia, per la ciutat santa d'Avila, aquestes dèbils cansons anaven de día en día amplificantse y prenent sentit; a Toledo va assolirme un aire que ve de Migdía, aixís com d'altres, al fons de les terres, s'extremeixen aixís que senten el ventijol salobre del Occeà, jo havía respirat l'Orient.

Després de tres sigles que està enrunantse, aquesta ciutat ha servat la seva tradició, y primer s'enfonzarà que desmentirse.

En temps del Greco, era la población mateixa que ara veig; el riu, aquest mateix que tinch ara devant dels ulls. Subsisteix essent sempre la ciutat edificada sobre una roca de granet, asprement limitada pel torrent profón del Tajo. Al bell mitg d'un pais inmòvil, ve a formar encara avuy com un enorme grupat de rahims. Una ascensió composta d'iglesies, de convents ¡de cases gòtiques, de paradissos aràbichs, alts y estrets. Y les seves pedres prou sueixen dient idèntiques coses que'l propi Greco havía oides y que va santificar ab la eloqüencia dels seus quadres en les esbalandrades capelles. ¡Les rahons d'ésser de Toledo! Es un diàlech soperb entre la cultura cristiana y la aràbiga que, després de barallarse, se confonen.

Els qui han nodrit la propia sanch ab les belleses d'Espanya, saben que rès hi hà inaciu en aquesta terra africana. Tot colabora a llur plaer en la serie de les seves maravelles, desde l'alta cortesía de les «Llanoes» fins a la més humil de les manoles, decorada ab un clavell. Y si tornen a trobar en el Sud-Exprés el ronch accent d'una castellana; si veuen les terres estèrils de la Sierra encorvada sota'l vent, veuselsaquí que ja s'engresquen: pesars, pensaments, tot ha caigut, com un jove de vint anys al cop de taló d'una ballerina d'aire animal, qui aixeca els braços daurats ahont repiquen les castanyoles.

Maurici BARRÉS.

(1) Trad. del llibre den Maurici Barrés, «El Greco o el secret de Toledo».

Crònica

Estudis Universitaris Catalans

Conferencia del Sr. Puig y Cadafalch

El catedràtich d'Historia del Art dels Estudis Universitaris Catalans don Joseph Puig y Cadafalch, donarà el vinent diumenge a les onze del matí, una conferencia a les obres del Palau de la Diputació (antiga Audiencia), en la qual refarà la historia de la venerable casa de la Generalitat de Catalunya, joya de la nostra arquitectura.

Entre'ls arqueòlechs, estudiosos y amichs de les nostres cosses, aquesta conferencia del eminent arquitecte y historiador de l'arquitectura catalana, es esperada ab veritable curiositat, car en ella el senyor Puig donurà compte de les descobertes documentals y arquitectòniques que s'han fet durant les obres, les quals permeten explicar y refer sencera la historia del vell casal de la Diputació.

Al voltí de les obres arquitectòniques se desvetllaràn els datos importantissims referents al estat de les arts industrials en aquells dies.

La conferencia serà pública, circulant el conferenciant y el públich per tot el Palau, a mida que's vagin succeint les èpoques del edifici, que s'aniràn describint.

Aquesta conferencia, organisada pels Estudis Universitaris Catalans, que enguany han treballat activament en totes les càtedres y petites aules d'extensió, vindrà a ésser com un punt de clausura dels cursos que s'estàn ja acabant.

S'han donat ordres pera que l'edifici sía convenientment disposat, pera que'l públich que assistirà a la conferencia del senyor Puig pugui circular lliurement per tots els recons.

Curs d'Historia de l'habitació humana

Avuy, dijous, a les deu del vespre, a la sala d'actes del Centre Autonomista de Dependents del Comerç y de la Industria, en Lluis Folch continuarà'l curs d'Historia de l'«Habitació humana», un dels d'extensió universitaria organisat pels Estudis Universitaris Catalans que tant concorregut se veu.

El programa serà el següent:

«La vida grega a la ciutat y a la casa.—L'Acropolis. — L'Agora, el gimnàs, el Teatre.—L'habitació abans y després de la conquesta de Persia.»

Curs d'historia del teixit

Dimecres passat en Joaquim Folch y Torres, va donar a la Universitat Industrial la seva lliçó VII d'historia del teixit, en la que després d'estudiats els pobles del antich Orient occidental, y abans d'entrar a la Grecia, va ocuparse de l'Extrem Orient, hont el correu de la seda va originarse, produint notables cambis en les formes decoratives textils, al introdurse al occident.

El programa de la esmentada lliçó fou el següent:

L'Extrem Orient.—Orígens llegendaris.—Recopilació dels escassos elements históricks.—L'Art al Extrem Orient.—La Arquitectura.—La decoració.—Les industries.—El teixit.—Histórics llegendaries de la Seda.—La Emperatriu Siling-chi, descobridora de la seda, segons l'antiga llegenda.—Lleys en els antichs còdichs de la Xina, ordenant el culte a Siling-chi, y fent obligatori a les emperatrius y dames de la cort, el correu de la seda y els treballs de teixiduría.—La antiga protecció imperial a les industries del teixit.—Cerimonies cortisanes en honor del correu de la seda.—Empleu de la seda pera'ls vestits religiosos y ceremonials.—Extensió als vestuaris usuals.—La seda a l'Assia Occidental.—Les primeres relacions al Extrem Orient ab la India y la Persia, durant el regnat de Han.—Vagues noticies sobre viatges dels jueus a la Xina.—Relacions greques y romanes ab l'Extrem Orient.—Embaixada de March Aurelí a Houanti, l'any 165 de la nostra era.—Les rutes comercials de Roma al Extrem Orient.—Els itineraris de les caravanes mercantils, segons Strabon y Ptolemeu.—El transport de la seda filada y dels teixits, desde l'Extrem Orient a Roma.—El secret de la seda guardat al Extrem Orient.—Desconeixença de la naturalesa de la seda dels autors grechs y llatins.—Dits autors la creuen vegetal com el cotó, o producte de l'escorsa d'un arbre.—Els xinos coneguts pels romans, ab el nom de «sencus».—El secret de la seda importat al Extrem Orient, segons la llegenda, per una princesa xina, maridada ab un Rey del Orient Occidental.—Continúa la llegenda, atribuint a uns monjos perses, la extensió del secret fins a Roma.—En el sigle IV, els escrits dels Pares de l'Iglesia, donen testimoni d'una filosa ab seda. —Relacions d'Europa ab l'Extrem Orient durant l'Edat Mitja.—El comerç entre Europa y l'Extrem Orient, desde'l sigle XVIII als nostres dies.—Les manufactures a la Xina y al Japó.—Els vells telers.—Els telers actuals.—Fabricació actual de teixits ab màquines europees.

***

Demà, divendres, en Joaquim Folch y Torres continuarà el seu curs, començant les lliçons de la Grecia.

El programa d'aquesta primera lliçó serà'l següent:

La Grecia primitiva.—Els orígens de l'Art Grech.—Les influencies orientals.—El periode grech oriental.—El testimoni de Homer.—L'Arquitectura pelàsgica.—Els ordres grechs.—Llurs orígens y llurs principis.—Breu ullada sobre'ls monuments de la Grecia.—El temple y sa decoració.—Principis estètichs d'aquesta decoració.—L'Escultura.—La vida social dels grechs.—Ses relacions ab l'art.—Les industries.

La Creu de Terme de Prats de Rey

Heusaquí l'ofici que'l Centre Excursionista de Catalunya ha enviat a l'Ajuntament de la vila de Prats de Rey, demanant que la Creu de Terme d'aquella población, treta per males mans un día, sigui restituída en el seu lloch.

Diu aixís:

Aquest Centre té l'honor de dirigirse respectuosament a V. S. pera cridarli l'esment en un assumpte d'interès artístich, el qual, a la vegada, ho es de honrá y bon nom pera aqueixa históric vila de Prats de Rey, la representació de la qual porta V. S. tan dignament.

Farà cosa d'un any, que la interessantíssima creu de terme, obra d'art del sigle XV, ab que s'adornava aqueixa vila (y que ab justicia, meresía les alabanses dels inteligents que, al entrar a la población, se veyen sorpresos per tan hermosa obra, la conservació secular de la qual era mostra de la cultura de sos habitants), ab gran sentiment de tots els que s'interessen pel patrimoni artístich de la nostra patria, se tingué noticia de la poch meditada ordre de treure la creu de referencia del lloch en que's trobava, ab l'intent, segons s'afirmava, de procedir a la venda de tan hermosa joya del nostre Art.

Per fortuna, els fets han demostrat que la execució de tan lamentable propòsit no ha passat avant, per lo qual aquest Centre felicita a la vila de Prats de Rey.

¡Mes, com sía que la creu de referencia continúa fòra de son lloch y's té entès que's guarda amagatzemada a Casa de la Vila, com si fos material sense interès ni importancia, pera donarli tal vegada, un destí indubtablement impropi del valor de tan estimable obra, pera evitar que's malmeti, o que, ab el temps,—lo que sería pitjor —desaparegui dit monument, se creu en el dever aquest Centre de cridar l'atenció de V. S. sobre'ls fets que motiven la present comunicació, y s'interessi pera que la creu de referencia torni a ser posada en el lloch de son antich emplaçament, o en altre, dintre aqueixa vila, que sía digne de la importancia de tan bell exemplar, ab lo qual, se donarà deguda satisfacció al bon nom que sempre ha merescut aqueixa vila y s'evitarà l'alarma en que se està de que una nova y lamentable pèrdua vingui a aumentar el vergonyós catàlech d'obres d'art desaparegudes de aquest país.

El Centre Excursionista de Catalunya's promet que la present instancia serà degudament atesa per V. S. y se permet oferirli son concurs, si aquest Ajuntament creu necessari recórrer als procediments establerts per les disposicions legals vigents en la materia que amparen als monuments artístichs y históricks, puix està disposat a acudir als centres oficials y, si fos precís, fins al Parlament, pera que no succeeixi lo que deu evitarse a tota costa.

Deu guardi a V. S. molts anys.

(Barcelona, 27 de març de 1911. (Firmats). President, don César A. Torras. —El secretari, F. Kirchner.—(Hi hà el segell del Centre).—Itre. senyor Alcalde president del Ajuntament de la vila de Prats de Rey.

Retrat de Mossen Font y Sagué

El notable decorador en Jaume Llongueras, ha gravat al aigua-fort un magnífich retrat del eminent geòlech y virtuós sacerdot mossen Norbert Font y Sagué, mort ara fa un any.

L'esmentat retrat ha sigut estampat pulcrament a càn Furnells, y el producte de sa venda's destinarà a benefici dels pares de mossen Font y Sagué.

L'altar de Santa Maria de Ripoll

Per pietosa deixa de la senyoreta Concepció Vaves y Garriga, al morir, actualment s'està treballant en la construcció del nou altar major de la basilica de Santa Maria de Ripoll.

El projecte del altar y sa total direcció ha sigut molt encertadament encomanada al arquitecte don Joan Rubió.

Actualment el pintor Joan Llimona està treballant en els retaules del altar, que s'inaugurarà el día 15 de l'agost vinent.

Una recomanació

D. M. Ricart Hustench ens envía una nota, y ens en demana la publicació, recomanant a tots els artistes les obres dels quals han sigut rebutjades pel Jurat de la Exposició y que no estiguin conforme ab la decisió del Jurat d'admissió, que s'abstinguin d'anar a recullirles, y exigeixin, apoyantse ab l'article VII del Reglament, que les obres esmentades siguin exposades públicament pera posar en clar—diu en la nota—bastantes anormalitats que's creu s'han comès.

Honors a l'Anglada

Sembla que a darrera hora les coses han cambiat un xich a Roma, y el Govern italià ha destinat, en el Palau General de Belles Arts, una sala al gran pintor català Anglada.

La pintura de l'Anglada es un crit fortíssim y vigorós que's fa sentir entre les obres dels mestres moderns allí exposades.

Un altre català que fa honor a Catalunya.

En Regoyos

En el saló Delclaux, de Paris, en Claudi Regoyos hi té exposada una serie magnífica de teles que criden poderosament l'atenció.

La Exposició estarà oberta fins el día 2 de maig.

La crítica fa constar els progressos den Regoyos, d'ençà de sa darrera exposició, fent en general grans elogis de les seves teles.

El conflicte d'un esculptor

A n'en Blay se li ha presentat al taller una d'aquestes comissions de monuments que visiten de tant en tant els tallers d'artistes célebres, a encarregarli, ¡ay!, una estatua den Romanones, que s'ha d'aixecar a Guadalajara.

Males llengües diuen, baix baixet, per por d'ofendre al president del Congrés, que en Blay volía renunciar a l'encàrrech, perque no sabía còm arreglarsho pera treure partit esculptural de la planta den Romanones, com també diuen que, no poguent renunciar de cap manera a fer el treball, fa tres nits y tres dies que no dorm, pensant la sort que representa pera ell, l'haver nascut al nostre temps, y no en els temps de la Grecia, en qual cas s'hauría vist obligat a suprimir la levita y els pantalons, que de tants apuros el treuràn en aquest cas apuradissim.

Els quadres den Sunyer

Llegim en un diari local:

«La protesta contra los cuadros de nyer ha llegado hasta un punto de indignidad y de barbarie. Ayer tarde, un desconocido, aprovechando un momento de descuido, estropeó con un cortaplumas uno de los cuadros del joven pintor, «Maternidad», expuesto en los salones del Fayans Català.

Ya no se contentan en enviar anónimos llenos de insultos, no con gritos ni protestas exteriorizan su indignación. Han tenido que apelar al atropello.»

***

L'Ajuntament de Sitges ha adquirit el quadre den Sunyer, «Maternitat». La Corporació municipal de la riallera vila de nostra costa vol posseir aquesta mostra de l'obra d'un dels seus artistes.

Y el quadre «Maternidad» servirà pera iniciar el Municipal de Sitges. Figuraràn en aquest Museu obres de tots els artistes que han passat per Sitges, deixant reflexats en la tela troços de la seva naturalesa privilegiada y lluminosa.

Incendi

Comuniquen de Bruseles que un incendi formidable ha destruit l'hotel comunal de Schaerbeck, un dels suburbis de Bruseles.

L'edifici tenía un gran valor artístich, y contenía numerosos exemplars d'art flamench, que s'han perdut del tot.

Ventes vergonyoses

Ab referencia a una carta suscrita per persona que està disposada a respondre de tot lo que en ella diu, publica un diari de Madrid un llarch índex de valiosos objectes artístichs que han desaparescut de vans convents y iglesies, passant a poder d'aprofitats antiquaris.

Si totes les vendes de que's parla en la carta a que'ns referim s'han efectuat, justificaría el títol del article: «Una diócesis en almoneda», y hi hauría motiu pera creure que estém en camí de quedarnos sense la major part de les obres d'art que's conserven a Espanya.

L'Antoni Isern

Ens arriba a les mans un número d'una revista francesa dedicada a les notabilitats extrangeres que habiten o passen per Paris y en ella hi trobem un bell article dedicat al nostre pintor Isern, l'intérprete colorista de les lleugereses femenils del París mundà.

Es una gloria que recullim per Catalunya aquest article, y afegim el nom de l'Isern a la llista de catalans que, lluny de sa terra, l'honren y la fan coneixer.

De Roma

A l'Exposició de Roma s'han obert fins ara els pabellons d'Austria, Alemanya, França, Suissa y Servia.

Falten els del Japó, Russia y Espanya.

El d'Espanya està molt atrassat y conten que fins a mitjos de maig no podrà pas inaugurarse.

Un llibre

El crítich castellà senyor Balsa de la Vega, acaba de publicar un llibre dedicat al estudi d'un valiós pintor tan poch conegut com l'Eugeni Lucas, nascut a Alcalá de Henares, l'any 1824 y mort a Madrid en 1870.

Algunes reproduccions de les escasses obres d'aquest pintor que havem vistes, ens el mostren com a un seguidor castiç de Goya, y, afirmant aquesta opinió, l'autor del llibre senyala viva una escola de pintura madrilenya que desde Goya va a n'en Zuluaga.

Mès humoristes francesos

Diumenge tingué lloch als Camps Elíseus de París, el vernissatge del Saló d'Humoristes organisat per «Le Rire».

Molta gent a la festa y moltes caricatures.

Els diaris francesos, tips de ressenyar obertures d'exposicions d'art, sens dubte, parlen vagament de l'exposició.

Donació

Un senyor de Madrid havía ofert un quadre d'autor desconegut del sigle XVII pera que l'Estat el comprés. Cansat d'esperar resposta del Govern, y d'anar y venir, va creures que realment el Govern no'l volía o no tenía diners, y pensant que valía la pena de que la tela figurés en el Museu, va escriure al director del Prado la següent lletra:

«Querido don José: Tengo el gusto de hacer donación de ese cuadro al Museo del Prado. — Rafael García Palencia.»

Anotem aquest donatiu després del que anotàrem la setmana passada, y tornem a dir als nostres poderosos que prenguin exemple.

L'Escola Espanyola a Roma

Ens arriben noves de l'Escola Espanyola de Roma, ahont els alumnes catalans treballen d'una manera lloabilíssima.

Heusaquí algunes noticies que rebèm dels nostres estudiants:

A la Biblioteca Vaticana y a la d'un convent de franciscans irlandesos hi han trobat alguns manuscrits lulians veramente interessants—en català alguns d'ells —S'han posat en relació ab el professor C. Shiaparelli—qui publicà un vocabulari llatí-aràbich del sigle XIII atribuit al català R. Martí;—ab el Manaci, ab l'Escola Francesa—Mgr. Duchesne ha regalat tota la colecció de les «Melanges» d'historia y arqueología pera l'Institut ab els alemanys y ab la societat filològica romana.

En Pajoan va donar una conferencia a l'Institut arqueològich germànich. Produhí un excelent efecte y se n'ocuparen ab elogi els diaris.

Pròximament remetràn a Madrid els primers treballs. En Pijoan una nota sobre un manuscrit romànich que té alguna relació ab Ripoll: en Martorell un estudi sobre un llarch procés entre l'arquebisbe de Tarragona y'l de Toledo sobre la qüestió de la primacía espanyola, particularment respecte al dret que cada un dels dos prelats creya tenir sobre l'Iglesia de Valencia de recent creació; l'Alós un ensaig sobre la vida y les obres del cardenal Nicolao Rossell, català mallorquí, d'una de les obres del qual hi hà molts manuscrits a la Biblioteca Vaticana...

No pot desitjarse més esforç dels amichs que tot just fa quatre dies abraçàvem al sortir cap a Roma.

Concurs de cartells

L'Associació popular de la Lliga contra la tuberculosis, de Madrid, obre un concurs de cartells pera fer una gran tirada del premiat y distribuirlo profusament en escoles, tallers, fàbriques y cases obreres.

El cartell ha de sugerir gràficament pràctiques d'higiene: l'amor a la netedat, a la pulcritut en l'habitació, en el taller, als passeigs al camp y al exercici.

Entre la composició artística s'intercalaràn llegendes pera aconsellar el culte de la neteja a la casa y les persones y el cuidado que ha de consagrarse a la alimentació sana.

Pera la execució del cartell, respecte dels colors, se deixa als artistes paleta lliure y el procediment d'oli, temple, aquarela o pastell.

El tamany del cartell ha d'ajustarse al del paper litogràfich d'un metre deu per setanta quatre, ab p apoisat.

El concurs serà de avant-projectes, en els que's premiaràn tres obres ab 250 pessetes cada una, y d'elles s'elegirà el definitiu, ab premi de 750 pessetes.

Els avant-projectes podràn presentarse fins el 15 de juny en el Colegi de metges, carrer Major, 2.

Son jurats pera'l concurs els senyors don Francisco Alcántara, don Angel M. Castel, el doctor Verdes Montenegro y A. Saint-Aubin.

A més de vèncer en el concurs artístich y de lograr els premis anunciats, s'ofereix una ocasió als pintors d'associar el seu nom a una gran obra de beneficencia.

VI Exposició Internacional d'Art

Els preparatius pera la inauguració oficial de la VI Exposició d'Art toquen a son terme. En el Palau de Belles Arts s'hi treballa desde primeres hores del matí fins a la nit, pera instalar les últimes obres.

En el gran Saló Central s'hi ha colocat ja l'hermós «velarium» que ha de matisar la llum del día, decorant, al mateix temps, el sostre del gran saló, y els electricistes efectúen les últimes proves dels nous grupsu instalats y de tota la illumnació, a la vegada que'ls vocals de la Comissió Executiva de la Exposició, constituits en sessió permanent, no paren de donar ordres pera que tot estigui en son lloch corresponent, y a la vegatla que disposat pera la festa del «vernissage», que ha de celebrarse'l próxim día 28.

Al Cos Consular de Barcelona, a les autoritats, corporacions oficials, representants d'entitats y demés personalitats, aixís com als representants de la premsa local y extrangera, se'ls estàn ja circulant ses corresponents invitacions pera assistir als solemnes actes del «vernissage» y inauguració.

***

El cicle de festes de la propera Exposició de Belles Arts està ja organisat. La Comissió especial de festivals ha tingut que vèncer algunes dificultats pera obtenir la major soma d'atraccions dignes del selecte públich que acostuma a concórrer al Palau de Belles Arts durant les Exposicions, però al fi ha lograt organisar un programa de festes pera'ls mesos de maig, juny y juliol, del tot interessant.

S'alternaràn els festivals de gran atractiu entre'ls diumenges y dijous de totes les setmanes, aixís com els demés díes festius y Revetlles de Sant Joan y Sant Pere.

La novetat dels espectacles preparats, induptablement atraurà al Palau de Belles Arts, no sols a la concorrencia de Barcelona, sinó que arribaràn a nostra ciutat forasters de distints punts d'Espanya y del extranger, donchs continuament se reben demandes de programes de dites festes, ab el propòsit d'organisar expedicions a nostra ciutat.

***

En nom del Ajuntament de Barcelona, la Comissió organisadora de la VI Exposició Internacional d'Art ha dirigit una comunicació als cónsuls de Bélgica y Italia, pregantlos que, fentse fidels intérpretes dels sentiments que animen a abdúes corporacions, se dignin reiterar telegràficament als respectius ministres de Instrucció pública d'un y altre país, la cordial invitació pera que honrin ab sa presencia la cerimonia inaugural de la Exposició.

Els cónsuls abans esmentats, atents a l'expressada comunicació, se varen dirigir ahir al alcalde, marqués de Marianao, agraint l'invitació del Ajuntament y prometent cumplir l'encàrrech que se'ls confiava.

***

S'han efectuat al Palau de Belles Arts les proves oficials de la esplèndida instalació elèctrica, ab la qual s'ha completat la illumnició del gran saló central y vestíbul de dit Palau.

Les proves donaren bon resultat.

***

Encara no terminada de descobrir la secció belga, que arribà últimament, està ja dintre'l Palau de Belles Arts el nombrós envíu francès que desde París han enviat els artistes de la nació vehina.

Ab aquesta última secció queden completes totes les sales extrangeres y sa instalació definitiva, car estàn ja hermosament decorades pera rebre les obres.

***

Els artistes les obres dels quals han sigut admeses pera figurar en la VI Exposició Internacional d'Art, deuràn recullir el seu bitllet personal d'entrada, desde demà, dilluns, de nou a dotze del matí, en el primer pis del edifici Escola Municipal de Música.

En el mateix local y a les mateixes hores, seràn tornades als respectius autors els obres que han sigut rebutjades

***

La Exposició serà inaugurada'l dissapte, día 29 del corrent mes.

***

A fi de servir ab més promptitut els «carnets» als expositors, s'ha disposat que desde avuy, además del servey del matí, se despatxi a la tarda, de quatre a sis, a les oficines montades al efecte al edifici de la Escola Municipal de Música.

Víctor Brosa
DECORADOR
Altars, Mobles, Habitacions, etc.
PIETAT, 4